

Dr. František Tomášek

Duchovní příprava

do života pro žactvo
opouštějící školu

F r ý d e k 1 9 4 6

Exerciční dům

Církevně schváleno:

Zvláštním arcib. pověřencem v Čes. Těšíně č. 394-A/45

I. K orientaci.

Mládež, opouštějící školu bývá bezprostředně a někdy i brutálně vržena do životního zápasu. Musíme proto nejen co nejintenzivněji využívat každé učební hodiny ve škole, abychom dorůstající hochy a dívky upevnili v náboženském a mravním životě pro dobu po opuštění školy, ale také v každé hodině jim musíme povědět několik otevřených slov „do života“. Kdyby to někdo opomenul, i na něho by se vztahovala trpká výčitka některého pozdějšího ztroskotance „já jsem nevěděl kam to vede, nikdo mi to neřekl...“ V těchto věcech ovšem na prvním místě jsou odpovědní rodiče, je však odpovědný i každý z nás jako katecheta anebo duchovní správce! Všechno ovšem nelze povědět před třídním kolektivem, poněvadž školní prostředí tomu není vždy příznivé. Proto umožňujeme žactvu, které má opustit školu, aspoň den duchovního soustředění ve formě duchovní přípravy do života a hledíme alespoň některé získati k účasti na uzavřených cvičeních v exercičním domě anebo v klášteře.

Den duchovní přípravy do života pro mládež opouštějící školu má býti v každé farnosti samozřejmou složkou normální duchovní správy. Celou tuto věc dlužno připravovat zavčas a důkladně. Čím lepší bude organisace a vroucnější modlitby za zdar jak ve škole tak i v kostele, tím bohatější může býti ovoce. Podle zkušeností, kterých jsme u nás dosud nabyli, nejvíce se osvědčuje, když tato příprava se koná ještě během školního roku a sice v sobotu, na kterou rodiče omluví u správy školy dotyčné hochy a dívky od účasti na vyučování, s ukončením v neděli při ranních bohoslužbách. Neosvědčuje se konati tuto duchovní přípravu až koncem školního roku, poněvadž zapadá do toho období mnoho věcí mimořádných spojených s ukončením školní docházky a starostí se zaměstnáním poškolním. Stejně se pravidelně neosvědčuje konati ji až během prázdnin, neboť mnozí již nastupují místo anebo odjíždějí ještě aspoň na kratší rekreaci.

Konejme proto tyto duchovní přípravy do života některou sobotu v období velikonočním nebo svatodušním. Žáci a žákyně, pro které se koná duchovní příprava do života, odevzdají správě školy zavčas omluvenku podepsanou rodiči, asi tohoto znění: „Žádáme tímto zdvořile ředitelství školy, aby ve smyslu výnosu MŠO z 8. března 1935, č. 21790-I byl omluven můj syn — dcera —žák(yně)..... jednoroč. učeb. kursu měšť. školy, od účasti na vyučování dne....., poněvadž si přejeme, aby se zúčastnil(a) celodenního náboženského cvičení, které se téhož dne koná pro žactvo opouštějící školu. (Datum

a podpisy rodičů.) Z malých farností, kde jest pouze několik školu opouštějících, mohou se připojit k větší farnosti sousední.

Je velmi důležité, aby kněz, který dává tuto duchovní přípravu, mládeži dobře rozuměl a také pověděl otevřené slovo do života. Psychologicky působí velmi dobře, když duchovním vedoucím není kněz, který dotyčné žactvo vyučuje, nýbrž někdo jiný. Je to poměrně snadno řešitelné tím způsobem, když si sousední kněží vzájemně vypomohou. Přítomnost cizího kněze jest naprosto nutná, již z toho důvodu, aby byl k dispozici cizí zpovědník, neboť účastníci mají vykonat životní zpověď.

Aby duchovní vedoucí se mohl soustředit na duchovní vedení, je nezbytné, aby měl k ruce spolupracovníka technického, který má na starosti zejména zevnější pořádek, dozor během celého dne jak při promluvách, tak v přestávkách a v rekreaci, hmotnou a technickou stránku kursu. Tímto technickým spolupracovníkem mohou býti schopní laici, u hochů dospělejší hoch a u děvčat dospělejší dívka.

Pokud běží o místo promluv, konají se v době teplejšího počasí v kostele. Je-li však ještě chladno, zejména v kostele, je lépe konati je v místnosti, kde je teplo, nejlépe ve farní budově, kde se za tím účelem ve větší místnosti improvizuje oltář. V každém případě dlužno se však postarati o to, aby účastníci měli místnost k odložení věcí, k jídlu, k odpočinku ve volné chvíli, k duchovní četbě a k záznamům myšlenek z promluv. Pokud možno během celého dne mají účastníci býti soustředěni a alespoň v přestávkách mezi promluvami zachovati mlčení. V polední přestávku je od povinného mlčení uvolníme, rovněž tak po poslední promluvě před večerem. Velmi však doporučíme co největší soustředěnost vnitřní a pokud možno i mlčení.

K obědu jdou místní domů. Přespolním se uvaří aspoň polévka nebo čaj a k tomu pojedí to, co mají s sebou. Rozchod domů je až po sv. zpovědi, kterou vykonají odpoledne po poslední promluvě. Je nutno předem a zavčas účastníkům oznámit, že mají s sebou vzíti kancionál, růženec, sešit s tužkou na psaní poznámek, domácí alespoň přesnídávkou, kdežto přespolní také něco k obědu a k svačině.

Pokud by v některém děkanátě (vikariátě) nebyli soběstační s osobou duchovního vůdce kursů, ať se obrátí na diecéšní Katolickou akci. (V olomoucké arcid. na adr. Olomouc, Žerotínovo nám. 2.) Je to zájem duchovní správy, aby zařídila tuto duchovní přípravu do života za iniciativní spolupráce katechetů. Hlaste diecéšní Katolické akci každou duchovní přípravu do života i uzavřené duchovní cvičení pro mládež opouštějící školu i se zkušenostmi, které jste při tom získali, neboť má to velkou cenu pro úspěšnější práci další.

II. Program.

V sobotu o 1/28. hod. krátká úvodní předmluva: „K čemu jsi přišel na duchovní přípravu do života?“ Vyzývání Ducha svatého, mše svatá s mešní písní a se sborovými pamětnými modlitbami podle katechismu. (Při stupň. modl. vzbuzení lítosti „Svatý Bože...“ Při evangeliu:

„Vstávám, abych ukázal, že si vážím slov Pána Ježíše a tato slova chci v paměti udržovati, ústy vyznávat a podle nich se řídit.“ K obětování: „Otče nebeský . . .“ K pozdvihování — tiše: „Pán můj . . .“ Po pozdvihování: „Klaním se Ti vroucně, skrytý Bože náš . . .“ K přijímání: „Pane nejsem hoden . . .“ K posl. evangeliu: „Vstávám, abych ukázal.“ Tyto modlitby vydal Exerc. dům ve Frýdku).

O 9. hod. promluva: „V čem budeš hledat své životní štěstí?“ Po promluvě slavnostní obnova křestního slibu. (V zastoupení všech klečí dvě dívky u oltáře, jedna z nich drží hořící svíci a druhá má složené bílé roucho. Kněz opětne vzpomene účastníkům chvíli, kdy při sv. křtu Duch svatý rozžehl v jejich duši Boží světlo milosti posvěcující, světlo víry, naděje a lásky k Bohu a kdy obdrželi bílé roucho křestní nevinnosti . . . Zaklepe na jejich svědomí, jak to vypadá dnes v jejich duši. Jako před prvním sv. přijímáním nyní opětne slavnostně se odřeknou ducha zlého, vyznají svou víru, pomodlí se „Věřím v Boha“, anebo mohou se ihned sborově pomodlit obnovu křestního slibu podle katechismu „Bože můj, děkuji ti srdečně, že se mi dostalo sv. křtu . . .“ a potom „Věřím v Boha“.)

O 10. hod. přesnídávka.

O 1/211. hod. stavovská promluva pro hochy: „Čím budeš?“ (Volba stavu, stav manželský, řeholní, svobodný ve světě, láska, známost a mravní čistota.) Dívky zatím mají křížovou cestu anebo společnou duchovní četbu.

O 11. hod. stavovská promluva pro dívky. Hoši zatím mají křížovou cestu anebo společnou duchovní četbu.

O 12. hod. návštěva svátostného Spasitele, zvláštní zpytování svědomí, Anděl Páně a potom oběd a polední odpočinek.

O 1/214. hod. promluva: „Největší překážka na cestě k životnímu a věčnému štěstí.“ (Pokušení, těžký hřích a jeho následky; doporučení a návod k životní sv. zpovědi.)

O 15. hod. promluva: „Očista a posila duše“. (Svátost pokání, tvůj nejlepší Přítel a nejlepší Matka. Zasvěcení neposkvrněnému Srdci Panny Marie.) Potom sv. zpověď.

V neděli před ranní mší sv. kázání o nábožensko-mravní výchově dorůstající mládeže s alokucí rodičů těch hochů a dívek, kteří mají opustit školu. — Během mše svaté do pozdvihování mešní píseň, po pozdvihování sborové přípravné modlitby k sv. přijímání. Před sv. přijímáním krátká promluva ke komunikantům. Po mši svaté před svátostným požehnáním životní zásvětná modlitba. — Po ukončení odpustková modlitba. Kněz zatím odloží v sakristii ornát, vrátí se potom k mládeži, promluví k ní ještě několik otcovských slov, rozdá památkové obrázky s hlavními hesly do dalšího života, vhodný tisk a růženec nebo křížek. (Podrobný návod s programem pro uzavřené duchovní cvičení mládeže opouštějící školu je v knize Fr. Tomáška, Učitel náboženství a zájem dětí, Olomouc 1941, str. 130—143.)

Návrh životní zásvětné modlitby.

Pane a Bože můj! Hle, stojím nyní na významném rozhraní života, kde končí dětská léta a začíná povolání životní.

Děkuji Ti z celého srdce — za všechny milosti a za všechna dobrodiní, — která jsi mi v dosavadním životě — ode křtu svatého až do dnešního dne prokázal, — za každé poučení a za výchovu, — které jsi mi popřál. — Děkuji svým rodičům a učitelům, — svým duchovním pastýřům a vychovatelům a všem, — které jsi mi dal, aby mně vedli v mém dosavadním životě. — Naučili mě tebe poznávati, — tebe milovati a choditi po tvých cestách. — Poznal(a) jsem, že jsi můj Pán a Stvořitel, — můj Spasitel a Vykupitel, — že jsem byl(a) stvořen(a) ne pro krátký život pozemský, — nýbrž pro život věčný a blažený — u tebe v nebesích. — Víím, že tvé učení jest pravé, — tvá přikázání moudrá a dočrtivá, — tvá milost mocná.

Proto slibuji ti, — božský Spasiteli, který jsi zde v nejsvětější Svátosti opravdu přítomen, — že tě nikdy neopustím, — a že budu s tvou milostí žiti vždy věrně podle tvého učení a tvých přikázání.

Zasvěcuji ti dnes svůj celý život. Ty jsi mi jej dal, — ke cti a chvále tvé chci jej strávit. — Víím, že na mne čekají svody a pokušení, snad i výsměch a pohanění. — Vždy chci se k Tobě hrdě hlásiti. — Chci ti zůstatí věrným(nou) po celý život. — Budu statečně bojovati za svou duši, — chci neohroženě vyznávati svou svatou víru.

Především ti, Bože, slibuji, že budu vždy světiti tvůj den, — den nedělní a sváteční, — který jsi určil k své cti a k posvěcení naší duše. Chci v čistotě trávit krásné dni mládí, — které mi nastávají. — Proto se budu vzdalovati svodů, které mi hrozí od lidí nevěreckých a nemravných — a ze špatných spisů a knih.

O jednu věc tě prosím, — přispěj mi, abych svá předsevzetí plnil(a) — posiluj mě, — ved' mě, — nebo bez tebe nezmohu nic.

Neprosím však jenom za sebe, — ale za všechny, — kteří stojí nyní na rozcestí svého života. — Nedopusť, aby někdo z nás zahynul, — ale dej, abychom všichni v nebi se shledali.

Svatá, neposkvrněná Panno, — milá Matičko Boží, Maria, — buď matkou také mně! — Nech mě býti svým dítkem, drž mě, když klopytám, — podpírej mě, když kolísám. — Oroduj za mne nyní a po všechny dni, — zvláště pak v hodinu mé smrti.

I ty, svatý Josefe, — jenž jsi tak často opatroval dítko Ježíše, — buď také mým ochráncem a přímluvčím.

Svatý patrone můj (Svatá patronko má), — jejíž jméno nosím, — a všichni Boží svatí, — vašeho příkladu chci následovati, — prostě za mne nyní v této svaté chvíli, — abych zůstal(a) věrný(á) Bohu, — abych jako vy dosáhl(a) kdysi koruny věčného života.

Svatý můj anděle strážný — a ostatní svatí andělové, — provázejte mě do nového života — a stůjte při mně až k poslední cestě, — která mě má přivésti k věčnému cíli mého života. Amen.

III. Myšlenky k promluvám.

I. K čemu jsi přišel (přišla) na duchovní přípravu do života?

Nebude dlouho trvat a budeš se loučit se školou. Divně ti bude u srdce, když budeš naposledy odcházet ze školy a v duchu si řekneš: „Školo sbohem...“ Pojednou si plně uvědomíš, že se loučíš nejen se školou, ale také s bezstarostným dětstvím, že dospíváš (v mladého muže, v mladou dívku) a že tě čekají vážné úkoly v životě...

Rozloučíte se se školou, ale vstoupíte do nejtěžší školy — do školy života. Vy to dobře víte a proto jste přišli sem, abyste se na tento důležitý krok připravili co nejlépe.

Co zde budete dělat? Vzpomeňte, co dělal Pán Ježíš před svým veřejným působením, nežli se dal do svého hlavního životního díla, aby nás spasil. Odešel na úplnou samotou, odešel na poušť. S nikým tam nemluvil, jen se svým nebeským Otcem v dlouhých a vroucích modlitbách. Trpěl tam hlad a žízeň, ve dne úmorným horkem, neboť byl na písečné a kamenité poušti bez stinné oasy. V noci trpěl opět chladem. Chtěl-li míti střechu nad hlavou, mohl se uchýlit jen do některé z temných, divokých jeskyň. A tak v úplné samotě, v mlčení a v modlitbách se připravoval na své veřejné působení 40 dní a nocí...

Drazí chlapci a děvčata! I vy jste před velmi důležitým krokem, jste před krokem ze školy do života. Zároveň se už teď dostáváte do nejdůležitějšího období svého života, do doby dospívání, kdy chlapec se vyvíjí v mladého muže a děvče v dospělou dívku. Je to doba, kdy každý a každá z vás musí rozumět změně, která se s tebou děje. Musíš vědět, jak se máš chovat k sobě a k jiným, musíš přesně a jasně vědět, jak máš žít, čeho se máš chránit, abys tuto velmi důležitou dobu svého vývoje prožil a prožila šťastně, bez škody a položil(a) si dobrý a pevný základ pro své životní a věčné štěstí.

Proto máš zůstatí dnešní den o samotě podobně jako Pán Ježíš na poušti. Nevšímej si světských věcí kolem sebe, mlč, mnoho se modli, přemýšlej nad svým dosavadním životem, zamysli se nad důležitými odpověďmi na otázky tvého mládí, které ti budou dány v přednáškách, udělej si také pevné dobré předsevzetí pro svůj další život, aby byl opravdu šťastným! Tento jediný den, který plně věnuješ svému budoucímu životnímu a věčnému štěstí nebude mnoho, dobře jej proto využij!

Teď s pomocí Boží začneme. Udělejte si křížek na ústa (kněz to předvede) na znamení, že chcete mlčet až do polední přestávky. Říci můžete jen to, co je nutné a sice šeptem, abyste ostatní nevyrušovali. Čím více budeš mlčet, tím více bude mluvit k tvé duši Pán Ježíš. Hodně mlčte, ale také hodně mluvte. Vidím, že se usmíváte, jak je to možné. Ano, je to možné. Mlčet musíte mezi sebou, ale hodně máte mluvit k Pánu Ježíši — častou a vroucí modlitbou, zvláště zde u svatostánku. Často a s láskou mu říkejte: „Pane Ježíši, jen Tobě patří moje mládí... Pane Ježíši, Ty jsi můj a já jsem Tvůj (Tvá)!... Pane Ježíši, co chceš, abych učinil(a)? Pros také Matičku Boží, Pannu Marii, sv. Josefa, svého anděla strážného a svého křestního patrona (patronku), aby ti v tento den, pro tebe tak důležitý, pomáhali.

Abyste opravdu správně a šťastně vykročili do svého dalšího života, musíte dát do pořádku nejprve svůj život dosavadní. Přemýšlej proto ve volných chvílích, v čem byl ve tvém dosavadním životě Pán Ježíš s tebou spokojen a v čem spokojen býti nemohl. Tím se budeš připravovat na svou životní sv. zpověď, kterou dnes odpoledne máš vykonat. Jak se životní sv. zpověď koná, o tom uslyšíte v promluvách.

Já zde budu s vámi jako váš duchovní otec a budu k vám a s vámi mluvit v zastoupení samého Ježíše Krista. Můžeš se mně ve volné chvíli anebo ve sv. zpovědi na všechno zeptat, co ti není zcela jasné, co tě snad znepokojuje z tvého dřívějšího života anebo v čem potřebuješ rady a pomoci. Buď jen hodně upřímný, buď hodně upřímná! Můžeš mi povědět všechno, i to, co bys neřekl (neřekla) nikomu na světě, ani svému nejlepšímu kamarádovi (kamarádce). Jsem zde jen kvůli vám a pro vás! Kdyby snad někdo nechtěl se tázati ústně, může se tázati i písemně (bez podpisu se značkou). Proto bude (říci kde) umístěna schránka na dotazy. (Ještě dlužno nastínit celý program duchovní přípravy do života.)

A teď budeme prosit Ducha svatého, aby nám pomáhal v díle tak důležitém, které právě začínáme. (Vzývání Ducha svatého a mše svatá.)

II. V čem budeš hledat své životní štěstí?

I. K velkému příteli mládeže sv. Filipu Nerejskému přišel kdysi snaživý, ale příliš světsky smýšlející jinoch František Tazarra. Vypravoval světci o svých plánech do dalšího života: „Konečně se mi splnilo mé přání, smím studovati práva, rodiče mi to dovolili. Budu teď pilně studovat, abych byl brzy hotov.“ Světec poslouchal mladíka se zájmem a zeptal se ho: „A potom?!“ „Potom budu advokátem!“ „A potom?“ tázal se světec dále. „Potom budou ke mně chodit lidé, abych jim radil v jejich sporech. Tak si získám velké jmění, koupím si nádherný dům, koně a nádherný povoz, bohatě se ožením a povedu šťastný a spokojený život...“

Když to všechno tak vyložil, zvolal světec: „Františku, jak jsi šťasten!“ Ale k tomu dodal tiše a důrazně: „Co potom?“ „Potom,“ odpověděl mladík a hluboce se zamyslel, „potom přijde smrt, soud a věčnost...“ Ještě naposledy se zeptal světec: „A co učiníš potom, až přijde tvůj poslední proces, když ty sám budeš obžalovaným a vše-vědoucí Bůh tvým soudcem?...“

Teď se František Tazarra vážně zamyslel a v tomto zamyšlení odešel od světce... Otázka „co potom“ mu stále zněla v uších, zárývala se mu hluboko do duše, nemohl se jí zbavit. A co udělal? Nechal právnických studií, odešel do kláštera, kde svatě žil a také svatě zemřel.

Podobně i ty si děláš plány: půjdu ještě do té a té školy, do toho a toho kursu, budu se učit tím a tím, to a to podniknu... tím a tím budu... To je všechno krásné, ale na každém místě, v každém zaměstnání, povolání a stavu dej si otázku: „A co potom?“ Také podle toho žij, abys nejen pracoval, odpočíval, jedl, bavil se, ale také abys

vždy pamatoval na svůj poslední a nejvyšší cíl, na věčnost, na to, co tě čeká po smrti, na věčnosti . . . Jen tak najdeš pravé životní štěstí!

II. 1. Jsi ve věku kolem 15 let. Brzy opustíš školu a jako dorůstajícího chlapce zanedlouho tě osloví někdo „pane“ a tebe jako dorůstající dívku osloví někdo „slečno“. Kromě toho uslyšíš ještě všelicos, jako na příklad, že mladý a mladá jsi jen jedenkrát a proto prý máš hledět co nejvíce toho mládí užít a všechno prý užít, nic si neodepřít, na modlení a na kostel prý bude dost času až budeš starý anebo stará.

Jak bolestně se zklamali ti, kteří tomu našeptávání uvěřili a podle toho žili. (Vzpomenout krále Šalomouna, který si ničeho neodepřel co lahodilo jeho smyslům a nakonec trpce doznal, že „nenasycuje se oko hleděním aniž ucho se naplňuje slyšením . . .“ Podobně byl zklamán sv. Augustin ve svém dřívějším životě před obrácením a pronesl památná slova: „Pro sebe stvořil jsi nás, o Bože, a nepokojné je srdce naše, dokud v Tobě nespočine . . .“ Celá řada podobných dokladů je i z doby poslední, na příklad životní cesta slavné francouzské herečky Evy Lavallierové; nar. 1866, zemř. 10. 7. 1929. Jejím ideálem bylo „míti co nejvíce ze života“. Po bolestném mládí a zklamáních stala se divadelní hvězdou a oplývala vším, co svět může dáti člověku. Byla hříšnými rozkošemi nakonec tak znechucena, že si chtěla zoufat. V poslední chvíli byla však před sebevraždou zachráněna, vykonala později dobrou sv. zpověď, zanechala lehkomyšlného života, stala se kajnicí a našla u Pána Ježíše své pravé štěstí. Napsala kromě jiného tato slova do svého deníku: Můj nejmilejší oděv — křestní roucho. Můj nejmilejší účes — svatozář. Můj nejmilejší pokrm — Chléb andělů. Nejlepší použití mých rukou — sepnouti je. Moje nejmilejší kniha — evangelium. Můj nejmilejší klenot — růženec. Můj nejmilejší sport — pokleknutí. Moje nejmilejší voňavka — kadidlo. Moje nejmilejší jméno — Ježíš. Můj nejmilejší květ — trn z koruny Páně. Můj vůdce — Duch svatý. Moje nejmilejší zaměstnání — rozjímání. Moje nejmilejší ctnost — pokora. Moje nejmilejší barvy — bílá a červená, čistota a láska. Můj domov — nebe! — Pán Bůh to již tak zařídil, že zde na světě nás nemůže nic trvale a úplně uspokojit, abychom pamatovali na to, že nejsme stvořeni jen pro tento život pozemský, ale pro věčně krásný a radostný život v nebi.

2. Pro nebe ses také zvláštním způsobem narodil(a). Po prvé ses narodil(a) svým rodičům. Bylo to tehdy, když jsi přišel (přišla) na tento svět. Toto jedno narození pro nebe nestačí. Pro nebe je třeba ještě narození druhého, vyššího. O tomto druhém narození řekl Pán Ježíš: „Nenarodí-li se kdo znova z vody a z Ducha svatého, nemůže vejíti do království Božího.“ (Jan 3, 5.) Okamžik, kdy tě kněz křtil, byla nejpamátnější chvíle tvého života, neboť tehdy ses narodil(a) pro nebe. (Vysvětlit symbolický význam křestní svíce a bílého křestního roucha.)

Vzpomínej na den sv. křtu jako na nejpamátnější den celého svého života. Je to den, kdy tě přijal Otec nebeský za své dítě a připravil ti největší dědictví — věno, na jaké jen možno pomyslit, celé nebe! A to je více, než kdyby ti náležel celý svět! Ve tvé duši začalo hořet Boží

světlo milosti posvěcující a stal(a) ses členem (členkou) katolické církve. Buď na to vše hrdý (hrdá) v každém povolání a postavení a za nic na světě od nikoho si nenechej vzít své největší bohatství: světlo milosti posvěcující, sv. víry a čisté roucho křestní nevinnosti. Jen tak prožiješ opravdu šťastné, radostné mládí a položíš si základ k šťastné budoucnosti.

3. V této chvíli a častěji během tohoto dne podívej se dobře do své duše, jestli tam jasně září Boží světlo milosti posvěcující anebo už jen slabě bliká tolíkerými lehkými hříchy a nedbalostmi, nebo dokonce úplně zhaslo hříchem těžkým? Jak vypadá tvoje roucho křestní nevinnosti, mravní čistoty? Je tak čisté jako při svatém křtu anebo je potřísněné nebo snad úplně odhozené?

Opravdu dobře a důkladně se podívej do své duše a vzpomínej, jak v celém svém životě od malička až do této chvíle jsi opatroval(a) ve své duši Boží světlo milosti posvěcující, sv. víry a roucho křestní nevinnosti. Využij každé volné chvíle k tomu, aby ses co nejlépe připravil(a) na dobrou životní sv. zpověď a vrátil(a) se domů k svým rodičům a sourozencům opravdu s čistou duší, s radostnou tváří a s dobrým srdcem. Ať také o tobě může říci maminka, co řekla o svém děvčeti, které se vrátilo z takové duchovní přípravy do života: „Ta naše Zdenka je teď docela jiná. Vždy radostně naladěná, dobrá, poslušná, k práci vždy ochotná. Je to opravdu radost mít ji teď doma...“

III. Na smrtelné posteli ležela dívka. Měla přes dvacet let. Ještě nedávno vesele užívala všech radostí mládí a neodepřela si nic z toho, co jí nabízel svět a byly to někdy radosti, za které se musí pořádná dívka stydět! Teď měla opustit všechno a měla předstoupit před vševědoucího Soudce. Byla již zaopatřena svátostmi, které přijímá katolický křesťan a křesťanka v těžké nemoci. Přece ji však ještě něco trápilo: lehkomyšlně utracené mládí... Pojednou s napětím posledních sil se zvedá v posteli, široce otevírá oči, dívá se ke dveřím... a volá: „Zavolejte ho zpět... zavolejte ho zpět!...“ „Koho,“ táže se zdrcená maminka... „Život... Chtěla bych jej prožít znovu, ale správněji...“ odpovídá zmírajícím hlasem... Pak se zhroutila do podušek a vydechla naposled. Ubohá! Ve chvíli umírání, kdy jí na čele vystupoval smrtelný pot, kdy se jí dech krátil a srdce přestávalo tlouci, poznávala v plné hrůze, jak své mládí lehkomyšlně utratila, jak žila nesprávně, jen jako dítko tohoto světa a ne jako dítko Boží! Chtěla své mládí prožít znovu a lépe... Bylo však již pozdě... Pro tebe ještě není pozdě. Záleží jen na tobě, jak použiješ této duchovní přípravy do života. Nyní povstaňte, poděkujte Pánu Bohu za svatý křest a slibte jemu věrnost. (Slavná obnova křestního slibu.)

III. Čím budeš?

(Stavovská promluva pro chlapce.)

I. Vzpomeň, kterak jsi vypadal, když jsi začal chodit do školy... A dnes? ... Někdy pociťuješ v sobě takovou sílu, že bys chtěl všechno

zpřerážet, zpřevracet... Jindy jsi zase skleslý, unavený, někdy jsi veselý, že bys výskal, jindy zase tak nespokojený, že bys nejraději utekl hodně daleko, tak do Ameriky nebo do Austrálie... Všechno je v tobě jako v sudě, v němž kvasí mladé víno: bublá to, pění... až se vykvasí, vyčistí a ustálí. Ty také teď se dostáváš do plného tělesného vývoje, dějí se s tebou veliké změny, že někdy jsi z toho tak zmaten, že ani nevíš, co to má všechno znamenat. Nemluv o tom s kamarádem, ten je na tom sám stejně jako ty. Nejlepší je, když se můžeš zeptat na všechno svého tatínka a když snad to není snadné, pak se klidně zeptej kněze, třeba ve sv. zpovědi, ale docela otevřeně a upřímně. On ti poví všechno, co potřebuješ vědět, abys dobře rozuměl sobě a také mohl správně a zdravě žít. — **Buď klidný! Sám Pán Bůh chce, abys nezůstal malým chlapcem, ale dospěl v muže a mohl splnit úkoly, které na tebe chce vložít.**

Podívej se na hodinky. Kolik je v nich různých koleček! Jen tehdy mohou hodinky jít, když každé z nich je na správném místě. Jak má určeno každé kolečko své místo v hodinovém stroji, podobně určil Bůh také každému z vás určitý stav a povolání. Svého věčného cíle, nebe, máš dosáhnouti v určitém stavu a povolání! Jen tehdy budeš opravdu šťasten ve svém životě, když budeš v onom stavu a povolání, ke kterému tě určil Bůh. On tě určil k tomu povolání, ke kterému ti dal náklonnost a schopnosti. Povolání je mnoho. Stavy máš otevřeny tři: manželský, řeholní a svobodný ve světě.

Bůh vložil do srdce mladého muže cit otcovský, t. j. touhu mnoho pracovat a mnoho vykonat pro jiné. Proto jen tehdy je muž opravdu šťasten, když hodně pracuje pro jiné buď v manželství jako skutečný otec rodiny, nebo jako otec ve smyslu duchovním v životě řeholním nebo kněžském, nebo zůstane svobodný ve světě, ale hodně pracuje pro jiné. Od správné volby stavu a povolání bude záviset nejen tvé životní štěstí, ale z velké části také i tvé spasení. Modli se proto horlivě k Duchu svatému a k Panně Marii jakožto k Matce dobré rady, abys dobře zvolil svůj stav a povolání. Také se porad s rodiči, s vychovateli a se svým zpovědníkem.

II. 1. Nejprve si povíme něco o stavu manželském. Stav manželský ustanovil Pán Bůh již v ráji. („Rosťte a ...“ I. Mojž. 2, 24). Pán Ježíš povýšil tento stav na svátost. Stav manželský je svátost, která posvěcuje svobodného katolického muže a svobodnou katolickou ženu ke společnému manželskému životu. Manželé mají přispívat k tomu, aby se děti rodily v řádném, platném sv. manželství a mohly býti řádně vychovávány.

Avšak, aby mohlo dítě přijíti na svět, k tomu nestačí jen sami manželé. K tomu je třeba, aby Bůh pokaždé stvořil novou lidskou duši. Jak je to něco svatého! Zde spolupracují rodiče s Bohem při jeho tvůrčím díle. Poněvadž je to něco tak svatého, mají jen ti právo přiváděti děti na svět, kteří jsou k tomu od Boha posvěceni platným sv. manželstvím. Kdyby tedy některý katolický muž nebyl v platném, církvi katolickou posvěceném manželství a stal se otcem a měl s některou ženou dítě anebo žil s některou jako s manželkou, třebas s ní

dítě neměl, dopustil by se před Bohem těžkého hříchu. Proč? Protože nebyl od Boha posvěcen pro život manželský a pro otcovství. Byl by to podobný hřích jako u toho, kdo ještě není na kněze vysvěcen, avšak vydával by se za kněze a odvážil by se vykonávat kněžský úřad, jako na příkl. sloužiti mši svatou.

Aby lidé vstupovali do stavu manželského, proto Bůh vložil do srdce dospělého mladého muže a dívky vzájemnou náklonnost, vzájemný cit lásky. Rozumný mladík dobře ví, že láska mezi mladými lidmi není pouhou hračkou na ukrácení dlouhé chvíle anebo pro zábavu, ale je to posvátná cesta, na kterou mohou vkročiti, kteří chtějí vstoupit do svatyně manželství. Proto si s láskou nezahrává a nezačíná chodit se žádným děvčetem, dokud nemůže myslet na brzký vstup do manželství. Teprve tehdy má právo chodit s dívkou a navázat s ní známost, když je to s dobrým úmyslem, t. j. proto, aby se přesvědčil, zdali se k sobě hodí k nerozlučnému svazku manželskému. I pak musí býti známost vždy čistá, t. j. bez hříchů. Říká se, že kolik hříchů je ve známosti, tolik neštěstí a křížů bývá v manželství. Na slušné políbení mají právo teprve tehdy, když je jejich láska čistá a tak vážná, že může vésti k zasnoubení a k manželství, jinak byl by to hřích. Aby známost zůstala čistá, má býti veřejná; to znamená, že mají o tom vědět rodiče a nemají se spolu scházet na místech zcela osamělých anebo za tmy.

Známost nemá býti ani příliš krátká ani příliš dlouhá. Když poznají, že se k sobě opravdu hodí a mají všechny podmínky k šťastnému životu manželskému, pak se zasnoubí, to znamená: dají si vážný slib, že spolu uzavřou sňatek manželský. Tento slib má býti před svědky. Po zasnoubení má býti co nejdříve svatba, a sice podle předpisu církevního před p. farářem a dvěma svědky. Před tím jsou tři ohlášky, snoubenci dostanou ještě poučení o stavu manželském od p. faráře. a před svatbou jdou ještě k sv. zpovědi a k sv. přijímání. Proč? N. N. Pro katolického křesťana je i před Bohem platné jen takové manželství, které bylo uzavřeno podle předpisů katolické církve.

Máš ještě hodně mnoho času na to, než bys mohl začít se známostí. Až jednou známost začneš, buď v té věci také upřímný ke knězi ve sv. zpovědi a všechno mu pověz, v čem bys měl snad ještě nejistotu anebo v čem bys potřeboval poučení. Zatím se uč velmi uctivému a slušnému chování ke každé dívce a ženě. Tak se k nim chovej, jak si přeješ, aby se jiní chovali ke tvé sestře anebo ke tvé matce! Také si při tom vzpomeň na Pannu Marii. Zář, která vychází z Panny Marie, ozařuje každou dívku a ženu, vždyť i Panna Maria byla dívkou a ženou.

2. Někdy ti možná napadne otázka: „Co je lepší, ženit se nebo se neženit a zvolit si stav řeholní, buď u salesiánů, redemptoristů, dominikánů, jezuitů, františkánů, kapucínů anebo jít jako pomocník misiónářů daleko za moře?“ Na to odpovídám: „To bude pro tebe lepší, k čemu tě určil Bůh! Většinu určil Bůh pro život manželský. Jsi-li ty mezi nimi, pak nejšťastnější můžeš býti jen v manželství. Některé však volá Bůh k životu řeholnímu. Jsi-li ty mezi těmito vyvolenými, pak

můžeš být nejšťastnějším jen v životě řeholním. Muž, který žije v manželství, má srdce rozdělené, neboť polovinu srdce dává své manželce a rodině. Muž, který žije ve stavu řeholním, dává však celé srdce jen Bohu a z lásky k Bohu těm, kteří jsou svěřeni jeho péči. V tom je velikost, krása a záslužnost jeho oběti.

Pán Ježíš i tobě praví: „Chceš-li dokonalým býti, jdi, prodej co máš a dej chudým a budeš míti poklad v nebi a přijď a následuj mne... A každý, kdo pro jméno mé opustí dům nebo bratry nebo sestry nebo otce nebo matku nebo manželku nebo děti nebo pole, stokrát více vezme a život věčný zdědí.“ (Mat. 19, 21—29).

Řeholníci jsou duchovními otci, poněvadž se obětují opravdu otcovsky pro velkou rodinu lidské společnosti, neboť svými modlitbami a obětmi odvracejí tresty Boží, svolávají Boží požehnání a svou službou potřebným, trpícím bližním konají velké záchranné dílo. Pravý řeholník má opravdu velké, otcovsky milující srdce. Poznáváš-li v tom své povolání, poraď se nejprve ještě se svým zpovědníkem a potom si vyžádej bližší pokyny v klášteře, o který se zajímáš.

3. Jsou i takoví, kteří si nezvolí ani stav manželský, ani stav řeholní, zůstávají jako svobodní ve světě. Kdyby si to někdo tak zařídil jen z pohodlí anebo proto, aby se vyhnul těžkým úkolům a povinnostem a mohl nevázaně a hříšně hovět svým náruživostem, pak by to bylo jistě hříšné a zavrženíhodné. Jsou však i takové případy, že někdo se nehodí pro churavost ani pro manželství, ani pro život řeholní, anebo je zavalen tak velkými a těžkými úkoly ve svém povolání, že by opravdu neměl času se věnovati rodině. V takovém případě má ovšem k tomu důvod, aby zůstal jako svobodný. Má se však tím více obětovati pro blaho jiných. — Povolání si zvol takové, k němuž máš nadání a náklonnost, a hled' v tom povolání co nejvíce býti prospěšným, opravdu vyniknout.

4. Chceš-li býti šťastným ve svém budoucím stavu, ať to bude stav manželský, řeholní anebo svobodný ve světě, musíš se na to připravovat zbožným a mravně čistým životem. Život mravně čistý přikazuje Bůh šestým a devátým přikázáním. Proto teď si ještě něco povíme o mravní čistotě. Která budova je (v této obci, městě) nejposvátnější? N. N. (Kostel) Proč? ... N. N. ... Podobně i tvé tělo je něčím posvátným, je opravdu živým chrámem Božím. Kdy se stalo tvé tělo živým chrámem Božím? N. N. (Při sv. křtu). Proto praví Písmo sv.: „Nevíte, že jste chrámem Božím a že Duch svatý přebývá ve vás? Kdo kazí chrám Boží, toho zkazí Bůh. Neboť chrám Boží je svatý a tím jste vy.“ (I. Kor. 3, 16—17). K celému svému tělu se proto vždy chovej s posvátnou úctou! Abychom se vždy chovali k svému tělu s úctou, vložil nám Bůh do duše posvátný cit, kterému říkáme stud. Tento posvátný cit studu žádá, aby některé části (neboli ústrojí) našeho těla byly zakryty. Jsou to části pohlavní.

Je to velmi smutné, že právě této části těla se někteří chlapci smějí nebo o ní sprostě mluví. Jsou to chlapci buď hloupí, poněvadž se smějí, čemu nerozumějí, anebo jsou sprostí, zkažení. S takovými nechod' jako kamarád, poněvadž by mohli zkazit i tebe. Nikdo z vás není ani hloupý

ani sprostý a proto se tomu smát nebude ani nebude o tom sprostě mluvit. Teď, když dorůstáte, musíte vědět, že ústrojí pohlavní v tobě Pán Bůh tak zařídil, aby se v něm vyvíjelo símě pro nový lidský život. A to je něco vážného.

Toto ústrojí je jako pramen nového lidského života. Šestým a devátým přikázáním chrání Pán Bůh tento pramen před znečištěním, před hříchem. Toto ústrojí vždy slušně zahalujeme, jednak z úcty a hlavně proto, aby nebylo nikomu dráždidlem ke hříchu neboť po hříchu prvotném jsme více nakloněni ke zlému než k dobrému. Jen ti mají právo používatí tohoto důležitého ústrojí způsobem jaký určil Bůh, které k tomu posvětil platným sv. manželstvím. Kdo není v platném sv. manželství, má nechávat toto ústrojí v úplném klidu a ničím je nedráždit, ani zbytečnou myšlenkou, zbytečným pohledem, zbytečným dotekem, zbytečným obnažováním anebo skutkem. Pro ty, kteří nejsou v platném sv. manželství, ale žijí ve stavu svobodném, platí tato pravidla:

Není hříchem, co se děje z nutné potřeby, na příkl. pro očištění těla, pro léčení anebo když někdo myslí na tyto věci při vážném poučení. Rovněž není hříchem, kdyby někdo cítil tělesné podráždění ačkoliv to nechtěl a ničím si to nezavinil. Má však v takovém případě obrátit pozornost k něčemu jinému nebo se pomodlit, aby mu Pán Bůh pomáhal přemáhat pokušení. Člověk má své pudy ovládat a nemá jíti za nimi slepě jako zvíře.

Bylo by lehkým hříchem proti studu (stydlivosti), kdyby někdo zbytečně, ze zvědavosti anebo z lehkomyšlnosti se oddával takovým myšlenkám, tak by pohlížel, mluvil, zpíval, kreslil, psal, četl, se dotýkal, se obnažoval, se choval k sobě anebo k jiným, že by tím sobě anebo jiným zavinil malé tělesné podráždění. Bylo by to nestydaté. V takovém případě má toho zanechat, aby podráždění přestalo. Kdyby toho zavčas nezanechal, pak by snadno z toho mohl býti i těžký hřích proti mravní čistotě.

Bylo by však těžkým hříchem proti mravní čistotě, kdyby někdo se oddával takovým myšlenkám, tak by pohlížel, mluvil, zpíval, kreslil, psal, četl, se dotýkal, se obnažoval, se choval k sobě anebo k jiným jen proto, aby se tělesně dráždil. Bylo by to nepočetné neboli nemravné. Takové hříchy škodí nejen na duši, ale také na zdraví. Tímto drážděním trpí zdraví celého těla. Děje se při tom něco podobného, jako kdyby někdo navrtal na jaře kmen mladého stromku. Co se při tom stane? Míza nemůže proudit do kmene, vytéká ven a stromek chřadne až uhynie.

Jak krásný je pohled na dorůstajícího chlapce, který žije mravně čistě! Kdo žije mravně čistě, může býti vždy veselý, spokojený, šťastný, je milý nejen lidem, ale zvláště Pánu Bohu. Sám Pán Ježíš řekl: „Blahoslaveni čistého srdce, neboť oni Boha viděti budou.“ (Mat. 5, 8.) Blahoslaveni, to znamená nevýslovně šťastni. Šťastni už v životě, šťastni při umírání a šťastni zvláště na věčnosti i v nebi. Takoví následují Beránka Božího, kam jde, a zpívají mu píseň novou, kterou dovede

zpívat jen ten, kdo si zachoval neporušenou mravní čistotu. (Srv. Zjev. 14, 3—4).

Chceš si jistě vždy zachovati neporušenou mravní čistotu. Když se neoženíš, tedy mládeneckou čistotu po celý život, oženíš-li se, tedy mládeneckou čistotu až do manželství a pak čistotu manželskou (t. j. chránit se hříchu proti manželství).

Kterými prostředky si zachováš neporušenou mravní čistotu?
1. Zachovej si vždy stud! — 2. Otuzuj své tělo, cvič se v sebezpřemáhání! — 3. Varuj se všeho, co je pro mravní čistotu nebezpečné! (Nezahálej! Buď střídým v požívání pokrmů a zdržuj se opojných nápojů! Pozor na oči! Buď opatrný na četbu! Chovej se velmi uctivě a zdrženlivě k dívkám a ženám vůbec! [Varovat před předčasnými známostmi.] Pozor na různé zábavy! Tanec, divadlo, film, zábavné lokály. [Varovat před společným koupáním s děvčaty]). — 4. Rychle odpírej pokušení! — 5. Důvěrně vzývej P. Ježíše, P. Marii a anděla strážného! Častěji používej střelných modliteb. — 6. Častěji a pravidelně přistupuj k sv. zpovědi a k sv. přijímání, alespoň jednou za měsíc! — 7. Pamatuj, že Bůh všechno vidí a že každé chvíle můžeš zemřít! — (Podle potřeby ke každému z těchto prostředků řici několik slov.)

V jižní Africe je bohatá krajina, krajina Transvaal. Tam našly r. 1879 děti trpytný kámen, s nímž si hrály jako s jinými kaménky. Kolemjdoucí cestující zpozoroval u dětí tento lesklý kámen a požádal je, aby mu jej daly. Nějaká sladkost, kterou jim cestující dal, byla jim milejší, než celý ten lesklý kámen. Bez váhání mu jej daly. V Kapském Městě jej ukázal učenému dr. Andersenovi. Ten si kámen důkladně prohlédl a potom řekl: „Šťastný člověče, jste boháčem, Je to vzácný drahokam, diamant!“ Potom kopali na místě, kde onen kámen byl nalezen, hledali a brzy objevili proslulá jihoafrická diamantová ložiska. Bylo tam nasbíráno diamantů v úhrnné ceně více miliard. Onen diamant, který daly děti tak lehkomyšlně cizinci, byl předmětem všeobecného obdivu na světové výstavě pařížské. — **Ty máš diamant ještě vzácnější! Je to drahocenný diamant čistoty mravní, opravdu svaté čistoty! Za nic na světě jej nikomu nedávej, za nic na světě, ani za miliardy ne! Raději všechno obětuj, i svůj život, ale nikdy si od nikoho nenechej vzít mravní čistotu!**

Mravní čistota dává člověku pravou krásu, radost, sílu, spokojenost, zdraví, životní štěstí a hříchy proti mravní čistotě to všechno berou! Pamatuj proto vždy: jen čistý je šťastný a silný! Zachovej si proto vždy své velké bohatství, svou velkou vznešenost, svou největší ozdobu, svou největší sílu: neporušenou mravní čistotu! „Jen jedno dát ti' mohu na cestu: hled' zachovat si pro vždy srdce čisté, toť nad královský trůn i nad lásku.“ (Jar. Vrchlický.) „Blahoslavení čistého srdce, neboť oni Boha viděti budou...“ (Mat. 5, 8).

III. Zbožným a čistým životem se nejlépe připravíš na stav a povolání, které ti určil Pán Bůh a jen tak najdeš své štěstí životní a také věčné.

(Stavovská promluva pro dívky.)

I. „Čím budeš?“ Na to odpověděla jedna 15letá dívka: „Já bych chtěla zůstat vždy bezstarostným dítětem...“ Při tom se jí oči zarsily slzami. Dobře věděla, že již přestává býti dítětem, že dospívá v dívku. Těžko se loučila se svým dětstvím. Jakoby si chtěla postesknout s básníkem: „Ó dětství, moje dětství, pověz mi, kam pospícháš? Prosím tě, neodcházej, zůstaň tak...“ Dále však praví básník: „Vždycky tak nemůže být, život jde dál...“

Vždycky tak nemůže být, život jde dál... Vzpomeň, jak jsi vypadala, když jsi vstoupila po prvé do školy jako žákyně první třídy. A dnes? Rychle dorůstáš v dívku a zanedlouho bude z tebe dospělá žena. Někdy je ti tak blaze, že bys chtěla jen zpívat a celý svět obejmout. Jindy je ti opět tak smutno, že bys chtěla se hodně vyplakat a k celému světu se obrátit zády, nic vidět a nic slyšet... V takové chvíli se ti zdá, že ti nikdo nerozumí...

Co se to vlastně s tebou děje? Dostáváš se do plného tělesného vývinu, pravidelně přicházejí na tebe některé dny nevolnosti, kdy jsi skleslá, unavená a musíš se šetřit, aby sis neublížila. Některá se při tom i zlobí, proč není raději chlapcem, aby měla pokoj od takových nepříjemností. Na některou přijdou i chvíle takové, že je celá zmatená a neví si rady.

Buď klidná, všechno v tobě najde správný směr a klidnou jistotu, když půjdeš ve svém životě vždy tou cestou, kterou ti ukazuje Bůh svým přikázáním. Ve chvílích nejistoty se obrať s každou svou otázkou s důvěrou na svou dobrou maminku nebo na svého zpovědníka. Jejich hlasem mluví k tobě Bůh. Sám Bůh chce, abys nezůstala vždy dítětem, ale dorostla v dívku a v ženu a tak mohla splnit velké úkoly v životě, které on ti uloží v určitém stavu a povolání.

Podívej se na hodinky. Kolik je v nich různých koleček! Jen tehdy mohou hodinky jít, když každé z nich je na správném místě. Jak každé kolečko má určeno své místo v hodinovém stroji, podobně i Bůh určil každé z vás určitý stav a povolání. Svého věčného cíle — nebe máš dosáhnouti v určitém stavu a povolání. Jen tehdy budeš opravdu šťastnou ve svém životě, když budeš v onom stavu nebo povolání, ke kterému tě určil Bůh. On tě určil k tomu stavu a povolání, k němuž ti dal náklonnost a schopnosti. Povolání je mnoho. Stavy máš otevřeny tři: manželský, řeholní a svobodný ve světě.

Bůh vložil do srdce dívky cit mateřský, t. j. touhu obětovati se pro jiné. Proto jen tehdy je dívka opravdu šťastnou, když se mateřsky obětuje pro jiné buď jako skutečná matka v manželství nebo jako matka ve smyslu duchovním v řeholi anebo zůstane svobodná ve světě, ale obětuje se pro jiné. Když však se nechce pro nic obětovat a žije pouze pro sebe a pro své osobní záliby (čtení, hudba, zpěv, divadlo, kino, psi, kočky, kanárce atd.), bývá nakonec nespokojená, rozmrzelá, nešťastná.

V citu mateřském je velikost dívky a ženy, neboť sloužit může jen ten, kdo něco má, kdo může něčím sloužit! Tato ochota jiným sloužit, jiným býti prospěšnou, jiným pomáhat, o jiné pečovat, se projevuje

jako přirozený pud již u malého děvčete tím, že se pečlivě stará o svou panenku. Je však velmi důležité, aby dívka a žena svůj mateřský cit ovládala, neboť má sloužit jen tomu, co je správné, šlechetné a mravně dobré. Nikdy nesmí sloužit tomu, co je mravně špatné. Jsou smutné případy, že nejedna dívka se dává zneužít ke všemu, když ji někdo o něco velice prosí, zvláště, když je to někdo, koho má ráda. V takovém případě jest její mateřský cit a ochota k oběti na scestí. Proto velmi důrazně ti připomínám: nikdy nenechej se vésti v životě jen pouhým citem, nýbrž tím, co ti praví zdravý rozum a svatá víra! Která by toho nedbala a šla by jen za svým citem, ta by mohla velmi smutně a bolestně na to doplatit, a zkazit si celý svůj život!

Modli se horlivě k Duchu svatému a k Panně Marii jakožto k Matce dobré rady, abys dobře volila svůj stav a povolání. Také se poraď s rodiči, s vychovatelkami a se svým zpovědníkem. A potom: rozmysli si to, rozmysli, na své štěstí dobře pomysli...

II. (Odst. 1. a 2. t. j. o stavu manželském a řeholním s patřičnými menšími změnami jako pro chlapce.)

3. Jsou dívky, které si nezvolí ani stav manželský, ani stav řeholní, ale zůstávají jako svobodné ve světě. Které by si to chtěly tak zařídit, aby se vyhnuly povinnostem mateřským v rodině anebo povinnostem řeholním a chtějí hovět jen svým osobním libůstkám, takové by ovšem jednaly zcela nesprávně! Jsou ovšem případy, že některá chce zůstat jako svobodná ve světě jen proto, aby se mohla tím více obětovat buď pro staré rodiče anebo pro jiné v rodině anebo pro výchovu mládeže, pro ubohé opuštěné a nemocné a podobně. Taková ovšem jedná správně a nestane se rozmrzelou, poněvadž se opravdu mateřsky ušlechtilé obětuje pro jiné a v tom nalézá své plné uspokojení. Rovněž ta má k tomu závažný důvod, aby nevstoupila do stavu manželského ani do kláštera, která je nemocná.

Ať máš jakýkoliv plán do svého dalšího života, hled' si zvolit určité povolání, abys byla soběstačná a pro každý případ ses mohla sama uživit. Dá ti to potřebné sebevědomí a ušlechtilou hrdost, neboť nikdo ti potom nemůže vytknout, že ničím nejsi a že jsi odkázána jen na vdavky jako na jedinou možnost zaopatření. I když se potom vdáš, máš potom mnohem pevnější a důstojnější postoj, než kdybys byla závislá jen na výdělku mužově. A kdyby se potom snad stalo a manželství se rozbilo, pak taková žena není odkázána jen na soudně přiřknutý hubený vyživovací příspěvek. V takovém neštěstí je pro ni velkou oporou vědomí, že dovede sebe i své děti slušně uživit.

Je dosti povolání, jichž znalost může býti s výhodou použita při vedení domácnosti, zvláště: kuchařství, hospodyňství, švadlenství, učitelství domácích nauk, učitelství na rodinných a hospodyňských školách, ošetrovatelství, vychovatelství, povolání sester charitních, sociálních a j. Když má některá povolání takové, že jí téměř nic nedává k přípravě na manželství a k vedení domácnosti, pak prozíravá dívka to doplňuje tím, že všemožným způsobem pomáhá doma: při vaření, praní, úklidu, v ostatních domácích pracech, v péči o mladší sourozence i o ty nejmenší.

4. Chceš-li býti šťastnou ve svém budoucím stavu, ať to bude stav manželský, řeholní anebo svobodný ve světě, musíš se na to připravovat zbožným a mravně čistým životem. Život mravně čistý přikazuje Bůh šestým a devátým přikázáním. Proto teď si ještě něco povíme o mravní čistotě.—Která budova je (v této obci, městě) nejposvátnější? . . . N. N. (Kostel.) Proč? . . . N. N. Podobně i tvé tělo je něčím posvátným, je opravdu živým chrámem Božím. Kdy se tvé tělo stalo živým chrámem Božím? . . . N. N. (Při sv. křtu.) Ano. Proto praví Písmo svaté: „Nevíte, že jste chrámem Božím a že Duch svatý přebývá ve vás? Kdo kazí chrám Boží, toho zkazí Bůh. Neboť chrám Boží je svatý a tím jste vy.“ (I. Kor. 3, 16—17.) K celému svému tělu se proto vždy chovej s posvátnou úctou!

Abychom se vždy chovali k svému tělu s úctou, vložil nám Bůh do duše posvátný cit, kterému říkáme stud. Tento posvátný cit studu žádá, aby některé části našeho těla byly zakryty. Části (neboli ústrojí) tvého těla, které mají býti zakryty jsou ony, které Bůh tak zařídil, aby mohly sloužit k vývinu, ke zrození a ke kojení dítěte.

Je to velmi smutné, že právě těmto částem těla se někteří, dokonce i děvčata, smějí nebo o nich sprostě mluví. Takoví jsou hloupí, poněvadž se smějí čemu nerozumějí, anebo jsou sprostí, zkažení. S takovými vůbec ani nemluv, poněvadž by mohli zkazit i tebe. Žádná z vás není jistě ani hloupá ani sprostá, proto se tomu smát nebude ani nebude o tom sprostě mluvit.

Teď, když dorůstáš, musíš vědět, že i toto ústrojí stvořil Pán Bůh a chce, aby se vyvíjelo a dospívalo. Když se poučuješ o těchto věcech vážně, s čistým úmyslem a z čistého pramene, pak můžeš také zdravě a správně žít. Pramenem čistého poučení může býti hodná, rozumná maminka, zpovědník, svědomitá učitelka, vychovatelka, svědomitá lékařka nebo lékař nebo dobrá kniha. Jako prudkého jedu se však varuj takových kamarádek, knih a lidí, kteří o těchto věcech poučují zcela nesprávně a velmi zhoubně.

Toto ústrojí je jako pramen nového lidského života. Atd. (Všechno až do konce viz jako u chlapců s patřičnými menšími změnami.)

Kterými prostředky si zachováš neporušenou mravní čistotu? Atd. (Viz jako u chlapců s patřičnými menšími změnami. V odstavci o studu doplnit: o módě, šortky, kalhoty, o koupacím úboře. Nesmíš strpět, aby některý mužský se s tebou mazlil anebo se tě zbytečně dotýkal. V takovém případě můžeš říci, že nejsi utěrkou pro jeho ruce.) Atd., všechno až do konce jako u chlapců. Na konci promluvy složí dívky společně slib, že vždy a všude budou zachovávat křesťanský stud, zvláště v oblékání:

Ježíši Kriste, věčná Oběti za hříchy celého světa, klaním se nej-světějšímu tvému Tělu, které v holestech za mne pnělo na kříži, z lásky ke mně přebývá na oltáři a v nesmrtelné kráse trůní na nebesích, jsouc mi zárukou mé příští slávy. Z lásky k tobě, Spasiteli, nechci a nebudu se řídit zásadami přepjatého kultu těla, jež dnešní

svět hlásá a vyznává. Uděluj mi svou milost, Pane, abych ve svatém hrdinství dovedla vždy bojovati proti otroctví pohanské neslušnosti, plníc důsledně příslib, který před tebou nyní prohlašuji.

Maria, nejdražší moje Matko, čistá a neposkvrněná, tys v pozemském životě ozářila svět panenskou krásou, mateřskou láskou, mučednickou obětí: hle, já chci jíti za tvým příkladem! Chci býti uvnitř i navenek v plném slova smyslu křesťankou, kterou tvůj Ježíš povznesl k pravé slávě a důstojnosti. Nedopusť, Nejčistší Panno, abych se stala nevěrnou křesťanské víře a svatému studu, v němž ty jsi mi nejlepším vzorem. Do tvých čistých rukou, Královno mého srdce, odevzdávám toto prohlášení své dívčí a křesťanské cti:

Jsem přesvědčena, že nejkrásnější mou ozdobou jest mravnost, o kterou snaží se mne oloupiti zapřisáhlí nepřátelé Boha a mé nesmrtelné duše. Uvědomuji si, že křesťanská moje důstojnost nedá se sloučiti s otroctvím moderní nestoudnosti. Chápu, že Bůh ode mne žádá plný důkaz bezpodmínečně věrné lásky a pevné vůle, abych nespojovala službu Ježíši Kristu zároveň s poddanstvím ďáblu. Chci se státí horlivou apoštolkou dobrého příkladu, která se nedá zmásti marnou pýchou tohoto světa. Z těchto důvodů slavnostně příslibuji Bohu a jeho nejčistší Matce, že vždycky a všude, na každém místě a za všech okolností, budu se odívati, jak se sluší na vznešenou důstojnost mé duše, která je vykoupěna Kristovou Krví a posvěcena svátostným jeho Tělem. Se svatou rozhodností zavrhuji a odmítám směšnou, neslušnou a necudnou módu šatů hluboce vystřižených, bez rukávů, příliš krátkých, vyzývavě průsvitných, výstředně přiléhavých a vůbec takových, jež mně nebo jiným by mohly býti příležitostí ke hříchu. Slibuji, že jako křesťanka za každou cenu důsledně chci si vydobýti pravé úcty a obdivu nesmrtelnou krásou ctností své duše, nikoliv neslušným ukazováním svého těla, které zemře a v prach se navrátí.

Konečně prohlašuji, že všechny pokusy, které chtějí snížití dívku v četbě, divadlech, filmu, výtvarném umění, ve sportu a tělovýchově, nedbajíce mravních zásad křesťanských, pokládám za znesvěcení své vlastní ženské a křesťanské důstojnosti: nikdy tudíž nepropůjčím se k podporování takových podniků a věcí, naopak vypovídám jim boj všemi silami, jež jsou v mé moci.

Za ženy a dívky, jež živoucí chrám svého těla proměnily v nástroj hříchů, chci se vroucně modliti a přinášeti smír Boží spravedlnosti.

K plnění tohoto příslibu dopomáhej mi Všemohoucí Bůh Otec i Syn i Duch svatý, Amen. (Tuto modlitbu vydal a má na skladě: Apoštolát Třetího řádu sv. Frant., Hradec Králové, Příkopy 548.)

IV. Největší překážka na cestě k štěstí životnímu a věčnému.

(Pokušení, těžký hřích a jeho následky, doporučení a návod k životní sv. zpovědi.)

I. V moři žije zajímavý živočich — chobotnice. Její tělo se podobá nerovnému, krátkému, tupému válci, nahoře má oči a dole ústa. Kolem

dokola má rozložené `choboty, t. j. dlouhá ramena, která se na konci stále více zúžují a jsou opatřena přisávacími kroužky. Chobotnice je pro ryby velmi nebezpečná. Má takové zabarvení, jako mořské dno. Je-li rozložena na dně, ani ji nelze dobře vidět. Když cíhá na kořist, roztáhne choboty a tenkým koncem chobotu tak krouť, jakoby to byl nějaký červíček. Tím láká k sobě ryby. Nezkušená rybka se žene na krouťícího se „červíčka“, chce si pochutnat, ale vtom chobotnice tímto chobotem mrskne, otočí se kolem ní, kroužky přisávacími tak se na ni přisaje, že nemůže upláchnout a pak si ji dá rychle do úst. Ubohá rybička... Chtěla jen ukojit svůj pud po potravě a zatím? .. Chobotnice svá dlouhá ramena roztáhne znovu a dále vábí k sobě ubohé oběti...

Dej pozor, aby ses ty nestal (nestala) takovou ubohou rybkou! Je to možné? Ano! Čteš někdy knihu a zdá se ti býti tak hezká... Slyšíš vychválit film a jdeš do kina..., jindy zase divadlo nabízí něco velmi vybraného a jdeš... jindy opět jsi zvána k společnému výletu koncem týdne, prý tam bude vybraná společnost, jít, nejít... jindy opět zapůsobí na tebe člověk svým vybraným chováním, řečí, vystupováním a zatím... opět příležitost ke společenskému večeru, prý tam musíš být... taneční zábava... večerní dýchánek... na koupaliště... srdečné pozvání k loďkování... na tramp... a kdo ví co ještě... Vypadá to tak krásně, vábivě, ale čím to může skončit anebo také bohužel nejednou skončí?! Jindy opět se ozve něco v tvém těle a láká tě k něčemu nedovolenému, jakoby to nebylo nic špatného, nebo dokonce sám duch zlý ti něco vábívého předstírá a zatím?! Bývají v tom často chapadla žravé chobotnice — hříchu. Hřích sám o sobě je hnusný, odporný a proto bere na sebe podobu něčeho žádoucího, vábívého... Vzpomeň častěji na slova Pána Ježíše: „Bděte a modlete se, abyste nevešli v pokušení.“ (Mat. 26, 41.)

II. 1. Když někdo pokušení v sobě pouze cítí, ale s tím nesouhlasí, není to ještě hřích. Bylo by však hříchem v pokušení svolit, míti v nedovoleném dobrovolně zalíbení, s tím souhlasit buď myšlenkou, žádostí, slovem nebo skutkem. Hřích se dopouští, kdo vědomě a dobrovolně přestupuje přikázání Boží nebo církevní. Těžkého (smrtelného) hříchu se dopouští, kdo přestupuje přikázání Boží nebo církevní: 1. ve věci důležité, 2. zcela dobrovolně a 3. s jasným vědomím, že těžce hřeší. — Kdo přestoupil přikázání Boží nebo církevní ve věci méně důležité anebo sice ve věci důležité nikoli však zcela vědomě a dobrovolně, dopouští se hříchu lehkého (všedního).

Hřích těžký (smrtelný) je nejhrubším nevděkem k Bohu Otci. Bůh Otec — Stvořitel nebe i země — nám všechno dobré dává, svět zachovává a řídí. Kdyby svět nezachovával a neřídil, pak by vše jedním rázem přestalo být. Všechno co jsme a máme dobrého, je od něho: tělo, duše se všemi vlohami, země, po které chodíme, vzduch, který dýcháme, slunce, které nám svítí a vše v přírodě probouzí k životu, při každém kroku, při každém vdechu, v každém okamžiku přijímáme tak mnoho z jeho štědrosti. K tomu vzpomeňme na lásku nebeského Otce, když nás přijal za své dítky při svatém křtu a připravil nám největší

dědictví, na jaké jen možno pomyslit, celé nebe! A člověk, který se dopouští těžkého hříchu, obrací se opovržlivě zády k svému nebeskému Otci... jaká zaslepenost! Otec nebeský svou všemohoucností může takové nezdárné dítě na místě ztrestat... a hle, On dobrotivě čeká, aby mělo čas se ještě vzpamatovat.

Hřích těžký (smrtelný) je nejhrubším nevděkem k Bohu Synu, který se z lásky k nám stal člověkem, za nás dal svou krev, abychom mohli dosáhnout odpuštění a byli věčně živi v nebeské radosti. Byli jsme dojati, když jsme slyšeli, že někdo dal jinému svou krev při transfusi, aby ho zachránil, aby jemu zachoval život. Hle: Pán Ježíš dal svou krev za každého z nás, abychom věčně šťastně mohli býti živi. Jaká láska, když dal nejen něco krve, ale do poslední krůpěje a obětoval za nás svůj život! A člověk, který se dopouští hříchu těžkého, zaslepeně šlape po prolité krvi Pána Ježíše. Jaká zaslepenost, jak černý nevděk...

Hřích těžký (smrtelný) je nejhrubším nevděkem k Bohu Duchu svatému, který začal v nás přebývat milostí posvěcující, nás posvětil a učinil z nás živé chrámy Boží. Představ si nejnádhernější chrám, kde všechno k poctě Boží se třpytí zlatem, stříbrem, drahokamy nejvzácnějšími, všechno září čistotou. A teď by někdo přišel a nakydal by na to všechno, i na hlavní oltář nejodpornější nečistotu. Jak ohavná by to byla svatokrádež, jaké znesvěcení! Je však ještě horší, když někdo se dopouští těžkého hříchu, neboť znesvěcuje sebe, živý chrám Boží a ve své zaslepenosti vyhání Boha ze své duše.

2. Následky těžkého hříchu.

Anglický král Jindřich VIII. (1509—1547) zapudil svou manželku Kateřinu, s kterou žil 17 let v platném manželství a chtěl si vzít za „manželku“ její dvorní dámu Annu Boleynovu. Když papež nemohl rozloučit jeho platné manželství s Kateřinou a nemohl povolit nový sňatek s Annou, odtrhl se král od papeže a r. 1534 dal se prohlásit sám za hlavu křesťanstva v Anglii. Přisvojil si ve své říši všechna práva papežova a zakázal anglickým křesťanům styky s římským papežem. Potom žil s Annou Boleynovou jako s manželkou. Dával věznit, mučit a popravovat velmi mnoho z těch, kteří s tím nesouhlasili a odpírali přísahu, že ho uznávají za hlavu církve. Tak zahynul i státní kancléř sv. Tomáš More a biskup sv. Jan Fisher; uťaté jejich hlavy byly vystaveny na londýnském mostě. To všechno byly následky těžkého hříchu krále proti manželské věrnosti.

Vypravuje se, že jednoho večera stál král s Annou Boleynovou u okna svého paláce. Oba se zahleděli beze slov do krásné hvězdnaté oblohy. Tu přerušila Anna hluboké mlčení a řekla s povzdechem: „Ach, jak je ta hvězdnatá obloha krásná. Jak krásněji musí být tam nad hvězdami u Boha v nebi!“

Král smutně svěsil hlavu, neboť si vzpomněl, že žije v těžkém hříchu, v neplatném manželství, dává velké pohoršení celému křesťanskému světu a tu si uvědomil, že ač je králem, nemá práva na krá-

lovství nebeské, na nebe. Vzal proto Annu za ruku, a odváděl ji od okna pryč se slovy: „Anno, to nebe pro nás není...“ Ubozí, co jim bylo platno království pozemské, když neměli práva na království nebeské. „Nebot' co prospěje člověku, byť celý svět získal, život (věčný) však ztratil,“ řekl Pán Ježíš. (Mat. 16, 26.)

Hřích těžký mívá své smutné následky už v životě pozemském. To se také dosti brzy ukázalo i na Anně Boleynové. Král se jí záhy nabažil, od sebe zapudil a dokonce dal ji popravit. Pak ještě čtyřikrát uzavřel „manželství“ (ovšem neplatné a hříšné) a z těchto dalších čtyř „manželek“ jednu zapudil a jednu dal rovněž popravit. Tomu se ani divit nemusíme, neboť nebyl k nim veden pravou láskou, nýbrž jen pudem své tělesné žádosti. — Na těchto smutných událostech také vidíme, že kdo se oddá těžkému hříchu a v něm setrvává, propadne hříšnému návyku, náruživosti a ta ho tak zaslepuje, že je schopen každé špatnosti i nejhorších zločinů. Chraň se proto zlých návyků, zdaleka se vyhýbej lidem, kteří propadli zlé náruživosti, neboť by surově a bezohledně pošlapali, co je v tobě nejkrásnějšího a nej-světějšího.

Jak nesprávně a lživě mluví ti, kteří by ti chtěli namluvit, že hřích těžký nic není, že je to prý pouhá lidská křehkost, slabost, za kterou prý člověk ani nemůže. Hřích těžký (smrtelný) je pro člověka největší zlo, poněvadž 1. zbavuje ho milosti posvěcující a všech zásluh pro nebe, 2. činí ho neschopným získati si nové zásluhy pro nebe a 3. přivádí na něho tresty Boží časné i věčné. — Hřích lehký (všední) sice nezabavuje člověka milosti posvěcující, avšak máme se varovat i hříchu lehkého; je nevděkem k Bohu, přivádí na člověka tresty časné a může vésti ke hříchu těžkému. Neber proto lehký hřích na lehkou váhu a neříkej, to nic není, to je jenom lehký hřích!

O tom, kdo je ve hříchu těžkém platí slova Písma svatého: „Máš jméno, jakobys byl živ, ale jsi mrtev!“ (Zjev. 3, 1.) Kdo je ve hříchu těžkém, je skutečně mrtev pro nebe. Proto říkáme hříchu těžkému také smrtelný.

Abychom si uvědomili, jak hrozný je hřích těžký, vzpomeňme, jak Bůh potrestal za těžký hřích pyšné anděly. Zprvu byli svatí, neboť byli obdařeni milostí posvěcující, byli tak krásní, moudří, silní, dokonalí, vynikali mnohými vzácnými vlastnostmi. Měli býti za to vděční Bohu, neboť on jim to všechno dal. Oni však zpyšněli. Chtěli být sami jako Bůh a odvrátili se od svého nejvyššího Pána. Byl to hřích těžký a také je stihl za to spravedlivý trest: byli zasaženi ohněm pekelným a navždy od Boha zavrženi i s tím, který nejvíce vynikal mezi anděly, ale byl jejich svůdcem, s Luciferem-Světloňosem.

Vzpomeňme, jak potrestal Bůh za těžký hřích první lidi. I oni byli svatí, neboť byli obdařeni milostí posvěcující. Měli od Boha bystrý rozum, silnou vůli, neměli ani zemřít a byli obdařeni ještě jinými mnohými dary. To všechno měli zachovat nejen sobě, ale i nám, svým potomkům. Ale i oni se dopustili těžkého hříchu pýchy, nechtěli Boha poslechnout, chtěli být sami jako on... Jak hrozné to mělo následky! Ztratili milost posvěcující a tím i právo na nebe, jejich

rozum se zatemnil, vůle i tělesné pudy se naklonily více ke zlému než k dobrému, jejich tělo začalo podléhat nemocem, útrapám a smrti... Tím vším trpěli nejen oni, ale trpíme i my, jejich potomci „vyhnání synové Evy“... Do pekla však Bůh nezavřhl první lidi, neboť byli svedeni duchem zlým a velice toho litovali. Slíbil proto Vykupitele, který vzal na sebe tíži hříchů všech lidí a svou smrtí na kříži nám umožnil odpuštění a dosažení nebe.

Kdo říká, že těžký hřích nic není, ať se jen podívá ještě na Kalvarii, kde za těžké hříchy umírá Pán Ježíš. Jeho tělo je sama rána, chvěje se bolestí, neboť bolí každé místo na celém těle... Zimničná horečka stravuje poslední zbytky jeho sil... K tomu jsou probodeny a přibity nohy i ruce... hlava probodená tolika trny koruny... trnové... krev stéká z těchto ran po hlavě, po obličeji, zalévá i oči... A ty oči, krví zalité, jakoby někoho hledaly Hledají tebe: „Podívej se, co trpím za těžké hříchy Jaká to opovázlivost říkat, že těžký hřích nic není...“ A kdo trpí neméně pod křížem? Je to matka Ježíšova, Matka bolestná. Ani ona nebyla ušetřena bolestí největších, jaké jen matka Ježíšova mohla trpět. Jak se může někdo odvážit říci, že hřích těžký nic není?! Jak hrozný, jak strašný je těžký hřích...

Komu ještě snad ani to nestačí, aby se zachvěl hrůzou nad každým těžkým hříchem, může poznat ošklivost a strašlivost těžkého hříchu, když se zamyslí nad peklem. Peklo není pouhý strašák pro malé děti, aby byly hodné. Sám Pán Ježíš, jehož ústa nikdy nelhala, mluvil o pekle vícekrát a docela zřetelně. On řekl, 1. že je tam temno, pláč a skřípění zubů (Mat. 22, 13), 2. že zavržení se mučí v plameni a že červ jejich neumírá (Luk. 16, 24, Mar. 9, 43) a 3. že při posledním soudu řekne zavrženým: „Odejděte ode mne, zlořečení, do ohně věčného.“ (Mat. 25, 41.) Temnem se rozumí odloučení od Boha, „světla věčného“. Pláčem se rozumí pozdní, beznadějná lítost. Červem duše se rozumějí probuzené výčitky svědomí. Při soudu posledním budou do pekla odsouzena i těla zavrženců. Aby nikdo nemohl mít ani nejmenší pochybnosti, že peklo opravdu je, mluvil Pán Ježíš o pekle častěji, celkem patnáctkrát.

Co bychom viděli v pekle, kdybychom tam mohli nahlédnout? Viděli bychom tam v nejstrašnějším beznadějném zoufalství pyšné anděly (duchy zlé s jejich nešťastným vedoucím, Světloňosem-Luciferem), a duše těch lidí, kteří zemřeli zatvrzele a bez lítosti v těžkém hříchu, tedy v úplném odvrácení od Boha. Proto i dobrý Pán Ježíš při soudu takovým musil říci: „Odejděte ode mne zlořečení, do ohně věčného...“ Do ohně věčného, který nikdy neuhasne... Jak hrozný je to oheň, neboť v pekle je věčná tma. Je to tedy oheň neviditelný... Je to oheň, který proniká duši zavrženého skrz naskrz, takže není možný žádný útek. Oheň, který strašlivě pálí, ale nestravuje. K tomu bezedná, příšerná, věčná tma, červ zlého svědomí, který hryze bez ustání a odporná společnost ostatních zavrženců stejně zoufalých a beznadějných vzájemně na sebe zuřících... Ó, kdy přijde vysvobození?!?!... Nikdy!!! A to je právě to, co peklo dělá peklem... Vždy v něm a nikdy ven... Kdyby aspoň za miliardy let bylo vysvobození, pak by

se peklo i při té hrůze stalo jen očistcem, poněvadž by všichni trpěli s blahou nadějí: však i ty miliardy let jednou pomínou a budeme vysvobozeni... Ale toto vysvobození nepřijde nikdy!

A nejvíce drtí každého výčitka: jsem zde vlastní vinou! Věděl jsem, že se nemám za nic na světě nechat svést k těžkému hříchu a já přece se nechal svést. Měl jsem toho hříchu nejen srdečně litovat, upřímně se vyzpovídat, ale také se opravdu polepšit. A já jsem si s hříchem těžkým znovu lehkomyšlně zahrával, znovu a znovu se ho dopouštěl... Někdo si musí nyní s hanbou přiznat, že hřích těžký ve sv. zpovědi svévolně zamlčel... Jiný snad se vyzpovídal, ale nelitoval, nechtěl se polepšit, nechtěl odložit hříšnou příležitost k hříchu a znovu ji vyhledával... A dobrotivý Bůh byl tak milosrdný, že chtěl všechno odpustit, jen čekal na mou dobrou svatou zpověď, čekal dlouho, čekal, že aspoň v poslední chvíli před smrtí vzbudím opravdovou, dokonalou lítost, lítost z lásky k Bohu, aby mi on mohl odpustit, ale všechno to jsem opomenul... jsem zde vlastní vinou, tak dobrotivý Bůh mne musil proto mou vlastní vinou od sebe navždy zavrhnout do pekla...

Hle, tam vede těžký hřích... Jak může býti někdo tak zaslepený a říkat, že těžký hřích nic není?! Hřích těžký je opravdu něco hrozného, strašného! A nejstrašlivější je vědomě v těžkém hříchu umírat... Dopustit se hříchu těžkého je proto větší neštěstí, než přijít o zdraví, o majetek, o cokoli zde na světě, ba přijít i o život... Dobře to věděla sv. Blanka, matka krále francouzského sv. Ludvíka. Pravila proto jednou svému synu: „Synu můj! Miluji tě více než vlastní srdce. Jsi má jediná útěcha, jež mi zbyla zde na zemi. Jsi nadějí vlasti — a přece — raději bych tě viděla v rakvi, než abych uslyšela, že jsi se dopustil těžkého hříchu!“ To si její syn dobře pamatoval. Nejen pamatoval, ale také podle toho žil a tak se stal svatým. I ty si pamatuj do celého života: raději v rakvi, než v těžkém hříchu!

Největší neštěstí je toliko jedno: těžký hřích! A tohoto neštěstí se s pomocí Boží uchránit můžeš a uchránit musíš! Neboť „co prospěje člověku, byť získal celý svět, ale ztratil život (věčný),“ řekl Pán Ježíš. (Mat. 16, 26.) Co by ti to bylo platno v životě, kdybys dosáhl sebe větších úspěchů, ale kdybys nedosáhl úspěchu věčného, nebe!

Jestliže ses dosud nedopustil(a) hříchu těžkého, poděkuj za to Pánu Bohu, že tě tak chránil. Pros ho, aby tě chránil i nadále, zvláště teď, když na tebe budou dorážet větší pokušení a větší nebezpečí. Když se budeš hodně modlit o tuto ochranu Boží a nebudeš svévolně, lehkomyšlně nebezpečí vyhledávat, jistě v dobrém vytrváš! Nikdy se nedopouštěj těžkého hříchu, neboť i jediným těžkým hříchem bys ztratil(a) své největší bohatství milost posvěcující. Kdo byl tak nešťasten, že se dopustil hříchu těžkého a tím ztratil milost posvěcující a právo na nebe, má ihned toho hříchu litovat z lásky k Bohu a má toužit po svaté zpovědi. K tomu stačí vzbudit v sobě odpor k hříchu a myšlenka: „Byl jsem tak nevděčný k Tobě, dobrotivý Bože, k Tobě Pane Ježíši, který jsi tolik trpěl za mne na kříži.“ Také můžeš říkat

při tom slova lítosti: „Můj Ježíši, milosrdenství.“ — Lítost z lásky k Bohu se jmenuje dokonalá. Zároveň máš nejen toužit po svaté zpovědi, ale pokud možno co nejdříve k svaté zpovědi také přistoupit. Kdo lituje těžkého hříchu z lásky k Pánu Bohu a touží po svaté zpovědi, má ten hřích odpuštěn ihned, ještě před svatou zpovědí, je však povinen se z toho ještě vyzpovídat. Kdyby se tedy stalo, že náhle umíráš a už se nemůžeš ani vyzpovídat, pak stačí k úplnému odpuštění všech hříchů, i těžkých, dokonalá lítost (t. j. z lásky k Bohu) s touhou po svaté zpovědi. Zvykni si proto vzbuzovat dokonalou lítost nad svými hříchy každý večer, poněvadž nevíš, zdali se dočkáš rána. Kdo by byl tak zatvrzelý v těžkém hříchu, že by ho nelitoval z lásky k Bohu ani při umírání, pak by zůstal po smrti navždy od Boha zavržen v pekle. Takový nešťastník ve své zaslepenosti se do pekla zavrhuje sám.

Někdy vytáhneš album rodinných fotografií a prohlížíš je od první až do poslední stránky. Také tam najdeš sebe od prvních dětských let až snad do posledních dnů. Kolik vzpomínek z minulého života znovu ožije! Vezmi si dnes čas k tomu, abys otevřel(a) album celého svého života od nejútlejšího dětství, kdy jsi začal(a) rozeznávat dobré od zlého a pomalu obracej listy svých vzpomínek... Roky předškolní, první roky školní docházky, první svatá zpověď, sv. přijímání, další svaté zpovědi, svatá přijímání, svaté biřmování, další roky školní docházky, před odchodem ze školy... kterými myšlenkami jsem se obíral(a) po čem toužil(a)... o čem mluvil(a)... s kým se stýkal(a)... ve škole... doma... na ulici... o svátcích... o prázdninách... čím se bavil(a)... jak se chovala k sobě... k jiným, k rodičům, sourozencům, k osobám jiným... Dopustil(a) jsem se někdy těžkého hříchu? Kterého? Už jsem se z toho upřímně vyzpovídal(a), nebo snad jen neúplně, ba docela snad zamlčel(a) a tak se dopustil(a) svatokrádežných zpovědí a svatokrádežných sv. přijímání...? Což, kdybych tak náhle zemřel(a)... jak bych dopadl(a) na soudě Božím, jaká by byla moje věčnost? Děkuji ti, dobrotivý Bože, že jsi mne nechal ještě na živu, abych mohl(a) dát všechno do pořádku ve své duši, ve svém životě... Kdo měl několik neplatných, svatokrádežných zpovědí, musí je opakovat znovu; takové zpovědi říkáme generální. Kdo opakuje zpovědi všechny, kdo se tedy zpovídá z celého života, koná zpověď životní. Je radno vykonat aspoň jednou životní zpověď, neboť dává každému jistotu čistého svědomí, pravou životní radost a pevnou naději na věčné spasení. Zvláště dnes má každý z vás vzácnou příležitost vykonati dobrou životní sv. zpověď. Doufám, že každý a každá z vás jí také použije.

Jsi dítě Boží — od Boha stvořen(a), pro nebe při křtu zrozen(a). Nebe je cílem tvého života. Tak užívej věcí pozemských, abys neztratil(a) statky věčné. „Neboť co prospěje člověku, byť celý svět získal, život (věčný) však ztratil? Aneb jakou dá člověk výměnu za (věčný) život svůj?“ (Mat. 16,26). Nebuď lehkomyšlným (lehkomyslnou), marnotratným synem (marnotratnou dcerou) svého nebeského Otce, aby tě nemusil vydědit, vyloučit ze svého dědictví. I pro tebe platí slova

Pána Ježíše: „Bděte a modlete se, abyste nevešli v pokušení.“ (Mat. 26, 41). Bud' proto bdělým(ou), opatrným(ou), hodně se modli, aby ani tělo, ani svět, ani ďábel tě nezapletli do pavučiny hříchu. Nejen se zbožně modlívej k andělu strážnému „tělo, svět, ďábla přemáhám“, ale s pomocí Boží také skutečně přemáhej tělo, svět i ďábla, kdykoliv by tě pokoušeli ke hříchu.

Vypravuje se o jednom vladaři, že měl ve své zahradě krotkého jelena. Aby mu nikdo neublížil, dal mu na čelo pásku s nápisem: „Nedotýkej se mne, jsem císařův!“ Podobně i ty svou duší i svým tělem jsi majetkem vladaře nejvyššího, Boha. I na tvém čele čtu nápis podobný: „Hříchu, nedotýkej se mne, jsem Boží!“ **Hřích se nesmí dotknout tvé duše ani tvého těla, neboť jsi majetkem Božím! Zvláště ve chvíli pokušení si v duchu říkej: „Hříchu, nedotýkej se mne, jsem Boží!“ A k tomu přidávej: „Pane Ježíši, Ty jsi můj a já jsem Tvůj (Tvá)!“**

V. Očista a posila duše.

(Sv. zpověď, tvůj nejlepší Přítel a nejlepší Matka.)

A. Očista duše.

1. „Bojování je život člověka na zemi“ praví Písmo sv. (Job 7, 1). Kde je boj, tam jsou také ranění a padlí. I tvoje duše byla v tomto boji raněna hříchem. Někdo byl raněn snad i těžce. Je zde však lék, který zacelí všechny rány duše — svatá zpověď. Nestačí však se jen vyzpovídat, je třeba se vyzpovídat dobře. A k tomu tady jste.

2. (Vyložit význam a způsob, jak se koná životní sv. zpověď a potom jednotlivé částky svátosti pokání).

3. Když naše slavná operní pěvkyně Ema Destinová byla v Praze dotázána na nejšťastnější chvíle svého života, řekla, že to nebyly chvíle největších úspěchů na prknech jeviště, ale po svaté zpovědi. Ano, tehdy jsme nejšťastnější, poněvadž naše duše je nejlépe očistěna a nejbliže Bohu. Kdo ještě nevykonal zpověď životní, ať ji vykoná nyní. (Přesně oznámit, kdy se mohou zpovídat.)

B. Tvůj nejlepší Přítel.

(Před oltářem nebo sochou B. S. P.)

1. (Zjevení Božského Srdce Páně: „Viz to Srdce...“ Kdyby v této chvíli vyšel Spasitel viditelně ze svatostánku, přišel až k tobě, na své Srdce ukázal a opětně řekl: „Viz to Srdce...“ Co bys udělal? Ó jistě, že bys padl na kolena, objal jeho nohy a řekl: „Pane Ježíši, já vím, že Ty jsi zde, opravdu živý Pán Ježíš, Ty jsi můj a já jsem Tvůj... Nejen v této chvíli, vždy, na věky...“) Pamatuj vždy a všude na svého nejlepšího Přitele ve svatostánku... To rudé světlo ti připo-

míná v každém katolickém kostele: „Mistr je zde a volá tě...“ On je stále stejně všemohoucí a stejně dobrotivý, ochotný tobě k pomoci, jak byl k jiným, když procházel ve Svaté zemi a každému dobře činil...

2. (Navštěvuj ho co nejčastěji můžeš. — Pospíchej rád na mši sv. nejméně každou neděli a zasvěcený svátek. Všechny modlitby naše dohromady za celý život bez mše svaté nemají takovou cenu, jako jediná mše svatá. Proč? Při mši svaté Pán Ježíš jako člověk naším jménem Otce nebeského chválí, jemu děkuje, jej usmíruje a všechno, co potřebujeme vyprošuje. On při mši svaté přijímá všechny naše modlitby, spojuje je se svou obětí a předkládá Otci nebeskému... Co nejčastěji chod' k sv. přijímání. Pán Ježíš řekl: „Kdo jí mé Tělo a pije mou krev má život věčný...“ Kdyby řekl: „Kdo okusí...“ pak by stačilo jen jednou za rok, ale on řekl „kdo jí...“ Tedy co nejčastěji, můžeš-li každý den. Když ne každou neděli, tak aspoň jednou za měsíc. Euch. kroužky. Následuj ve svém denním životě Pána Ježíše: „Chce-li kdo za mnou přijíti ... Učte se ode mne... Co jste učinili... Syn Boží se stal člověkem, aby usmířil Otce nebeského svým utrpením za naše hříchy... Chceš-li se jemu co nejvíce podobat, i ty obětuj denní starosti, námahy, i dobrovolná sebezapření jako smír za sebe, rodiče, sourozence a j. Často během dne vzývej B. S. P. „Nejsv. Srdce Ježíšovo, miluji Tě. Nejsv. Srdce Ježíšovo, přijď království Tvé. Nejsv. Srdce Ježíšovo, ochraňuj naše rodiny.“ Zaslíbení ctitelům B. S. P.)

3. (Noe se svou rodinou zachráněn v korábu před potopou... Tvoje záchrana Božské Srdce Páně. Zítra vstoupíte do tohoto záchranného korábu, zítra při sv. přijímání a když po mši sv. před svátostným Spasitelem vykonáte životní zásvětnou modlitbu.)

C. Tvoje nejlepší matka: Panna Maria.

(Před oltářem nebo sochou P. M.)

1. Proč je náboženství katolické radostnější, než protestantské? Tak se ptal jeden protestant. „Tomu se nedivte,“ řekl katolík, „neboť dokud mají děti maminku, je doma všechno radostné. Když však maminka zemře, bývalá radost se do domu nikdy nevrátí.“ My katolíci máme Matku, poněvadž uctíváme P. Marii, vy protestanté jste bez Matky, poněvadž P. Marii neuctíváte. — Dr. hoši (děvčata)! Shromáždili jste se zde, na rozhraní svého života, kdy se máte brzy se školou rozloučit, před oltářem P. Marie, abyste do jejího neposkvrněného Srdce vložili své největší bohatství: milost posvěcující, katolickou víru a bělostnou lilii svaté čistoty. A udělali jste dobře. Vždyť Panna přechází je ochrana jistá! Ona vám tyto vaše největší poklady pomůže zachovat. S láskou se dívá na každého z vás. Vy jste jejími zvláštními miláčky. Sv. Jan Bosco praví, že vy, mládež jste zřítelnicí oka P. Marie!

2. (Chateaubriand popisuje, jak na rozbouřeném moři cestující na lodi klečí před obrázkem P. Marie a on s nini. Doznává, že tak se

ještě nikdy nemodlil, jako tehdy. A hrozná bouře se utišila. Ty se dostáváš na rozbouřené moře svého mládí. Pamatuj každý den ráno a večer na vroucí Zdrávas k P. Marii, aby ti pomáhala zachovat vždy milost posvěcující, katolickou víru a sv. čistotu. A pokud můžeš, přidej aspoň každý večer desátek sv. růžence. — Mar. družina!)

3. Krásný je pohled na květiny, jež zdobí oltář P. Marie. Ještě milejším dárkem P. Marii budete teď vy, když jí darujete živé květy svých srdcí. Ano, nic krásnějšího teď nemůžete učinit, než odevzdat své mladé životy do nejčistšího Srdce Panny Marie. (Zasvěcení Panně Marii zászvětnou modlitbou Mariánské družiny a slibem věrnosti. Pak za zpěvu mariánské písně jeden po druhém odevzdává u oltáře P. Marie hořící svíci na znamení svého zasvěcení. K tomu účelu může kolovat asi pět svíc.)

K rodičům před ranní mší svatou.

I. Jsou chvíle v životě rodičů, které je hluboce rozechvívají. Je to především okamžik, kdy dítě přišlo na svět, kdy je po prvé znamenají křížkem na jeho čele a odporučují do mocné ochrany Boží. Je to chvíle, kdy dítě nesmělými slovy prosí o odpuštění před svou první sv. zpovědí, slibuje opravdové polepšení a prosí o požehnání k svému prvnímu sv. přijímání. A jak mocně působí na otce i matku okamžik, kdy jejich již nikoliv dítě, ale dorůstající syn nebo dcera po prvé opouští domov za zaměstnáním a dostává se do dravého proudu a nebezpečných vírů života. Jak posvátná chvíle, když jim potom později žehnají do stavu manželského! Jak nezapomenutelný okamžik, kdy již zmírající ruka otce nebo matky před odchodem z tohoto světa dává jim poslední požehnání anebo jinde zase třesoucí se ruka otce nebo matky činí poslední křížek na vychladlém čele syna anebo dcery v rakvi.

Dnes jsou zde přítomni rodiče hochů a dívek, kteří letos se rozloučí se školou. Lodička jejich mladého života vpluje do rozbouřených vln dospívání a prvních životních zápasů. Již nejednou jsme slyšeli tato slova matky nebo otce: „Všechno bych na světě přetrpěl, ale to bych snad ani nepřežil, kdybych slyšel, že moje dcera anebo syn se mi ve světě zkazil.“ Právě dnes končíme duchovní přípravu do života pro mládež, která letos opustí školu. Obracím se proto v této chvíli na vás, drazí rodiče.

II. 1. Je to opravdu vážná chvíle, kdy má dorůstající hoch anebo dívka vyplouti v lodičce svého mladého života z klidného přístavu domova a školy a má zápasiti s rozbouřenými vlnami tolikerých nebezpečí. Kdo je ochrání? Kdo jim pomůže? Vzpomeňte, kterak se jednou plavili apoštolové se svým Mistrem na jezeře Genesaretském. Kristus jako člověk podlehl únavě a usnul. Pojednou se přihnala prudká bouře. Vlny hrozily pohltnout lodičku. Zděšení apoštolové probouzejí svého Mistra a volají: „Pane, zachraň nás, hyneme!“ A on

jim klidně praví: „Co se bojíte, vy malověrní?“ Potom vstal a přikázal větrům i moři a bylo veliké ticho.. (Mat. 8,25—26). Jak zachránil Pán Ježíš apoštoly na rozbouřeném jezeře Genesaretském, podobně může a chce zachránit před zkázou i vaše děti, drazí rodiče. Vy to dobře víte a proto jste poslali své dorůstající syny a dcery na tuto duchovní přípravu do života.

2. Co jsme dělali na této duchovní přípravě do života? S pomocí Boží jsme začali .. (uvéstí den). Denně byly ... (uvéstí počet) promluvy. V promluvách jim bylo jasně pověřeno, v čem mají hledat své pravé životní štěstí, slyšeli o volbě stavu a povolání, dostali pokyny pro svůj další náboženský a mravní život po opuštění školy, aby šťastně prožívali důležitá léta svého dospívání a svého mládí. Měli příležitost vykonat životní sv. zpověď a teď při ranní mši svaté vstoupí k nim sám Spasitel, aby on sám řídil lodičku jejich mladého života v nebezpečném vlnobití dalších roků, které je čekají. Po odchodu ze školy již nebudou v tak blízkém vedení kněze, proto buďte vy jejich viditelnými anděly strážnými. Vy, otče, zvláště svému synu a vy, matko, zvláště své dceři neboť v nastávajících letech svého života budou vás potřebovat nejvíce. Nyní hlavně u vás musejí dostávat správnou a bezpečnou odpověď na všechny důležité otázky životní. Řekněte jim zavčas vážné slovo o nebezpečích, která na ně číhají, před Bohem a před svým svědomím s nimi vyřešte otázku volby stavu a povolání. Můžete a také musíte v těchto věcech radit, i velmi důtklivě, nikdy však nutit. Nemůžete mlčet k předčasným známostem, k nebezpečným zábavám, k pozdním toulkám, neboť to obvykle vede do zkázy. Velmi těžce budou se za to zodpovídat jednou před Bohem rodiče, kteří tuto povinnou péči o své dorůstající děti zanedbali. Řekněte jim všechno, co musejí ve svém věku vědět, s ochotnou vlídností odpovídejte na jejich dotazy, neboť tím získáte jejich důvěru a zabezpečíte svůj výchovný vliv. K tomu ovšem je nezbytně třeba, abyste vždy a ve všem předcházeli dobrým příkladem a zvláště za své děti se dobře a vytrvale modlili. Znovu a znovu jim připomínejte, aby si vždy stůj co stůj zachovali své největší bohatství: milost posvěcující, katolickou víru a mravní čistotu, neboť jen to jim zabezpečí štěstí životní v kterémkoliv stavu a povolání a jednou také věčnou spásu.

Ve výchově buďte vždy otcovsky a mateřsky vlivní, ale zároveň přísní, neboť jen tak je opravdu dobře do života připravíte a jen za takovou výchovu budou vám až do smrti vděční. Dobře víte, že život je přísný, život se s nikým nemazlí. Proto jen ten je do života dobře připraven, kdo je přísně vychován. Jak dojemný je pohled na dospělé syny a dcery, kteří u hrobu svého otce nebo matky s vděčnou modlitbou vzpomínají na jejich dobrou, ale při tom přísnou náboženskou a mravní výchovu. Smutný je však pohled na ony, kteří zapomínají na hrob svých rodičů a jen trpce ba s bolestnou výčitkou vzpomínají na to, jak je rodiče do života špatně připravili, poněvadž je nevedli k přísné sebekázi a všechno jim dovolovali.

Prostonárodní báseň „Tři dcery“ vypravuje o otci, který hledal u svých odrostlých a již samostatných dcer přístřeší a chléb. Jedna

dcera jej odbyla a dala mu oprátku, aby se šel oběsit. Byla to ona, které dal nejvíce věna. Druhá mu dala do ruky mošnu, aby šel chléb si vyžebrot. Již si netroufal jít k třetí dceři. Vždyť pro ni již nezbylo žádného věna. Hleděl ji však alespoň co nejlépe vychovat, když ji žádného věna nemohl dát. Dodal si odvahy a šel zaklepat u jejich dveří. Byl mile překvapen, neboť jej tato dcera přivítala s radostí. Tu i jeho nitro se zalilo radostí a řekl: „Dcerko, dcerko moje milá, nejvíc jsem tě trestal zmlada, věna jsi ty nedostala, jediná mne uvítala!“ A dcera na to praví: „Dosti jste mi věna dali, v bázi Boží vychovali!“ Drazí rodiče! Kéž i každému z vás mohou vaše odrůstlé děti vděčně říci: „Dosti jste mi věna dali, v bázi Boží vychovali!“ Proto volám k vám ústy sv. Jana Zlatoušého: „Nepřestávám vás napomínat, prosit a zapřísahat: dejte svým dětem především dobrou výchovu!“

III. Drazí rodiče! Dnes vám odevzdáváme vaše hochy a dívky, kteří letos opustí školu, čisté a nevinné jako v den jejich prvního sv. přijímání. Zcela na vás teď přejde odpovědnost za jejich další budoucnost. Není možno, abyste všichni dali svým dětem velké bohatství nebo velké vzdělání. Jedno však jim dáti můžete a také musíte: dobrou, přísnou náboženskou a mravní výchovu. To bude nejbohatší a nejlepší věno, které jim můžete odkázat, neboť tím zabezpečíte jejich štěstí životní i věčné. Pamatujte, že jednou na soudě Božím z vašich rukou bude žádat Spasitel duši každého vašeho dítěte. Leckdo z vás snad řekne: „Ale co to pomůže, když já své dítě dobře vychovám, ale svět mi ho zkazí?“ Nebojte se! I kdyby snad se stalo, že i vaše dítě dobře vychované v životě pochybí, ten dobrý základ, který jste mu dali, zůstane a ostatní s vašimi modlitbami vykoná již dobrotivý Bůh. Vždyť „modlitba matčina z mořského dna vynímá“.

Ano, budou to vaše modlitby, kterými budete držet své děti na jejich další životní cestě, modlitby vaše, dokud žijete a také vaše přímluvné modlitby, až jednou budete patřiti na Boha tváří v tvář na věčnosti. Takový syn nebo dcera, kteří mají v sobě základ dobré náboženské a mravní výchovy a za které se modlí jejich rodiče, v životních bouřích nezahynou! Dobře vychované děti budou vám, drazí rodiče, největší útěchou a radostí ve vašem stáří a jednou nejkrásnějšími drahokamy v koruně vaší věčné slávy. Dejž to vám dobrotivý Spasitel na přímluvu své nebeské Matky. Amen.

K promluvě před svatým přijímáním.

I. V Písmě svatém Starého Zákona čteme o proroku Eliáš, jak musil prchat před královnou Jezabel, která soptila proti němu hněvem, poněvadž kácel pohanské modly. Najatí žoldnéři pronásledovali proroka a měli jej usmrtit. Eliáš doběhl až na poušť a byl zcela vysílen. Položil se vedle jalovce a usnul. Tu anděl Hospodinův se ho dotkl a řekl jemu: „Vstaň a pojez!“ I pohleděl a hle, u hlavy jeho byl chléb a nádoba vody. Pojedl tedy, napil se a zase usnul. Anděl Hospodinův

však opět jej probudil a řekl jemu: „Vstaň a pojez, neboť dlouhou cestu máš ještě před sebou!“ Vstal tedy, pojedl, napil se a šel v síle pokrmu toho čtyřicet dní a čtyřicet nocí až k hoře Boží Horeb. (III. Král. 19, 6—8.)

Drazí hoši a dívky! Podobně pravím já v této chvíli každému z vás: „Vstaň a pojez (kněz ukáže na nejsv. svátost), neboť dlouhou cestu máš ještě před sebou, cestu celého svého života!“ Co tě čeká v nejbližších letech po opuštění školy, za 5, 10, 15, 20, 30 let? Co tě čeká v další budoucnosti? Kolik to bude nebezpečí, nástrah, skrytých i otevřených zápasů a bojů? Proto „vstaň a pojez (kněz opět ukáže na nejsv. svátost) nejen dnes anebo když je ti to přikázáno pod těžkým hříchem v době velikonoční, vstaň a pojez opět a opět, co nejčastěji, nejméně jednou za měsíc a v síle toho pokrmu půjdeš ve svém budoucím životě bezpečně a jistě, ať přijde cokoli a jednou také vystoupíš na posvátnou Horu Boží do života věčného. Nepůjdeš životem sám, nebudeš ponechán jen sobě a své slabosti, bude s tebou všemohoucí Bůh!

Každému z nás a také vám praví Pán Ježíš: „Vpravdě, vpravdě pravím vám: nebudete-li jísti těla Syna člověka a píti jeho krve, má život věčný a já ho vzkřísím v den poslední. Neboť tělo mé vpravdě je pokrm a krev má vpravdě jest nápoj.“ (Jan 6, 54—56.) Pán Ježíš řekl „kdo jí mé Tělo“. Nestačí tedy jen okusit za dlouhou dobu, třeba jísti Tělo Páně, t. j. co nejčastěji. Budiž proto tvým heslem: „Ani jeden měsíc bez svatého přijímání!“ Tak zůstaneš ve svém životě vždy spojen jako živá ratolest s kmenem, s Kristem, podle jeho slov: „Já jsem vinný kmen, vy (jste) ratolesti; kdo zůstává ve mně a já v něm, ten přináší ovocě mnoho, neboť beze mne nemůžete činiti nic.“ (Jan 15, 5.) Potom bude také proudit ve tvých mladých žilách síla Boží a se sv. Pavlem budeš moci říci: „Všechno mohu v tom, jenž mne posiluje.“ (Filip. 4, 13.)

II. Když se dívám na vás, shromážděné u oltáře Páně a čekající na Chléb nebeský, vzpomínám, kterak podobně se shromažďovali první křesťané. Nebylo to však v krásných, prostorných chrámech, nýbrž v podzemních krytech, v katakombách a jejich zraky planuly jako v horečce nedočkavostí po svátostném Spasiteli, aby byli silni pro mučednictví, s kterým museli počítat každý den. A opravdu: Tělem a Krví Páně posilnění vycházeli ven jako lvi dýchající oheň a to nejen otužilí mužové, ale i ženy, jinoši a dívky, ano i děti. Když potom byli uvrženi do žalářů, vyvedeni do arény a dravá zvěř na ně vypuštěna, s modlitbou a s úsměvem na rtech dávali své životy za milého Spasitele.

I ty drahý hochu a dívko vejdeš brzy do arény životního boje. Kolik nebezpečných svodů číhá dnes na mladého muže nebo dívku na všech stranách! Kolik tvrdých bojů musí prodělat, aby si zachoval své největší poklady: milost posvěcující, katolickou víru a mravní čistotu! Někteří se dokonce pochybovačně táží: „Je to dnes vůbec možné, aby dorůstající hoch nebo dívka se udrželi mravně neporušeni?“ Ano, je to možné! Bohu díky máme dnes mnoho jinochů a dívek, kteří zachovávají uvědoměle mravní čistotu. Jako leknín vyrůstá z bahnitého

dna rybníka a na hladině vodní otvírá překrásný, bělostný květ, také oni: i v prostředí zbahnělém jsou jako netknuté květy leknínů, nádherné ve své čistotě a neporušenosti. Jsou to především ti, kteří mají v sobě sílu z Těla a Krve Páně a z oddané úcty Neposkvrněné a nejčistší Panny Marie. Dej dobrotivý Bůh, abyste mezi nimi zůstali vždy i vy! Ano, svátostný Spasitel a Panna Maria jsou nejlepší záštitou mládí, aby zůstalo zbožné, čisté, radostné a šťastné.

III. Hle na oltáři planou svíce a připomínají: tvůj nejvyšší Pán je zde a čeká tě. Ještě jasnější a krásnější světlo vidím ve vašich očích. Je to světlo víry, naděje a lásky. Pane Ježíši, pevně věřím, že jsi zde tajemně přítomen pod prostou způsobou chleba. Doufám v Tebe. Duše má touží po Tobě. Jsem připraven. Tebe nade všechno miluji. Opuště mi moje nevěrnosti. Jen Tobě patří moje mládí i celý můj budoucí život! Tvůj jsem nejen nyní, ale vždycky a jednou i na věčnosti. Amen.

(Kněz po mši svaté odloží mešní roucho v sakristii a vrátí se k mládeži, aby rozdal posvěcené památky, jako na příklad růženec, a k tomu ještě obrázek s hlavními hesly do života a případně ještě vhodný tisk. Před tím jim ještě řekne několik slov. — Takové obrázky vydal Ex. dům ve Frýdku.)

Myšlenky k proslovu před rozděláním památek:

Dospělý syn byl před odchodem do ciziny. Se slzami v očích se loučil se všemi domácími, zvláště s rodiči. Před odchodem z domova naposledy ještě poklekl před tatínkem a prosil o jeho požehnání. S pohnutím vložil mu otec ruce na hlavu a chvějícím se hlasem pravil: „Žehnej ti všemohoucí Bůh. Aby se to požehnání na tobě také splnilo, nezapomeň nikdy na to, co ti teď řeknu. 1. Modli se každý den ráno a večer. 2. Každou neděli jdi na mši svatou. 3. Každý měsíc přístup ke svaté zpovědi a ke sv. přijímání. 4. Boj se jen hříchu! — Když to budeš věrně plnit, Pán Bůh ti požehná a hodný a zachovalý se vrátíš domů.“

Zatím uplynulo osm let. Syn se vrací do rodného domu. Otec však již zemřel, odpočívá na svatém poli. Zato se raduje staříčká maminka z návratu nezkaženého syna a tiskne ho na své mateřské srdce. Brzy po synově návratu našla v jeho modlitební knize lístek se slovy: 1. Modli se každý den ráno a večer. 2. Každou neděli jdi na mši svatou. 3. Každý měsíc přístup ke sv. zpovědi a ke sv. přijímání. 4. Boj se jen hříchu! — Slza skanula matce na lístek. Vtom vstoupil syn do světnice. Když viděl v jejích rukou onen lístek, řekl: „Tento lístek je příčinou mého štěstí. Kdykoliv jsem vzal v neděli modlitební knihu do rukou, znovu jsem pročítal slova zesnulého otce. Četl jsem je s rozvahou a přesně jsem se jimi řídil.“

Drazí chlapci a děvčata! Již nebude dlouho trvat a učiníte důležitý krok ze školy do života. Připravoval jsem vás k tomu. Byl jsem jako váš duchovní otec. Slibuji vám, že tyto moje kněžské ruce vám budou i nadále každé ráno i večer žehnat a když se budou pozvedat k sv. oběti mše svaté, dokud živ budu, budu pamatovat na každého z vás, abyste prožívali šťastně svoje mladá léta, celý svůj budoucí život a abychom se jednou šťastně shledali u Pána Ježíše ve věčné radosti: já s vámi, ty se svými drahými rodiči, sourozenci a ostatními, které máš na světě rád. Jako otec a maminka žehná svým dětem, tak já žehnám vám do dalšího života: Požehnej a ochraňuj vás ode všeho zlého na duši i na těle všemohoucí a milosrdný Bůh Otec, Syn a Duch svatý. Amen! (Požehná je svatým křížem a pak ještě pokropí svěcenou vodou.) A moje poslední slova, která vám dnes kladu na srdce do dalšího života jsou na obrázku, který vám dám. Dobře si je přečti, vlož do modlitební knížky, čti si je znovu každou neděli v kostele před mši sv., také podle nich vždy jednej a ručím ti, že ti budou klíčem k tvému štěstí životnímu a věčnému. A k tomu ti dávám posvěcený růženec jako zbraň k životnímu boji, který tě čeká. Jen s Pannou Marií budeš vítězit!

Obsah:

I. K orientaci	1
II. Program	2
III. Myšlenky k promluvám	5
1. K čemu jsem na světě?	5
2. V čem budeš hledat své životní štěstí?	6
3. Čím budeš?	8
4. Překážka štěstí	17
5. Očista a posila duše	24
K rodičům	26
K promluvě před sv. přijímáním	28
Myšlenky k proslovu před rozdáváním památek	30